

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

РАЦЫЯНАЛЬНАМУ ВЫКАРЫСТАННЮ ПРЫРОДНЫХ БАГАЦЦАЎ БЕЛАРУСІ БУДЗЕ ЎДЗЯЛЯЦЦА ПЕРШАРАДНАЯ УВАГА

Ахове і рацыянальнаму выкарыстанню прыродных багаццяў Беларусі будзе ўдзяляцца першарадная ўвага. Аб гэтым учора пры справядзачы начальніка Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Беларусі Мікалая Фурсевіча заявіў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка, перадае БЕЛТА.

«Галоўны рэсурс нашай дзяржавы, акрамя народа, магізоў і рук, — гэта той дар, які нам паднесла прырода ў выглядзе расліннага і жывёльнага свету, — кажаў кіраўнік дзяржавы. — І гэта не толькі пытанні адпачынку, хоць гэта таксама важна (здораўе людзей — перш за ўсё), але і гэта велікія эканамічныя рэсурсы. І яны мы гэта выкарыстоўваем — важна».

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што будзе гэтаму напрамку ўдзяляць першараднае значэнне. «Гэта важная тэма для размовы», — кажаў ён. Прэзідэнт адзначыў, што ў свой час пры назначэнні новым кіраўніком Дзяржінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету Мікалая Фурсевіча было дагаворана, што праз некаторы час будзе заслухана яго справядзача. У прыватнасці, кіраўнік дзяржавы пацікавіўся, ці ўдалося пераламаць сітуацыю не толькі ўнутры інспекцыі, але і па тых пытаннях, якімі яна займаецца. «Мне хацелася б пачуць, як працуе інспекцыя, які вынік», — кажаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што да назначэння новага кіраўніка яму даводзілася не адзін раз умяшвацца ў работу інспекцыі, накіроўваць яе, а часам і выпраўляць дапушчаныя памылкі. «Трэба прызнаць адкрыта, што перыяд станаўлення інспекцыі быў неапраўдана зацягнуты, у калектыве мелі месца нездаровыя тэндэнцыі. Таму і давялося змяніць усё кіраўніцтва інспекцыі», — адзначыў кіраўнік дзяржавы, пацікавіўшыся, які на сёння маральна-псіхалагічны клімат у калектыве і якія эфектыўнасць работы, ці сутыкаецца інспекцыя з праблемамі пры ўзаемадзейні з іншымі структурамі і ведамствамі, якія павінны працаваць у кантакце з ёй.

Акрамя таго, Прэзідэнт нагадаў, што ў краіне ўжо доўга вялася размова аб навідазненні парадку ў запаведніках, перш за ўсё Нарачанскага рэгіёну. «Ці ёсць сёння там праблемныя пытанні, ці вырашаны яны?» — задаў пытанне беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка таксама нагадаў, што інспекцыя была створана па яго рашэнню, таму што амаль 10 гадоў таму сітуацыя вакол захавання расліннага і жывёльнага свету ў краіне была наогул недапушчальная. «У лясках даходзіла да бязмежжа, і кантроль ажыццяўляўся слабы за ляснымі насаджэннямі. З жывёльным светам і таго горш: хто хацеў, той страляў, хто хацеў, той лавіў, душыў, атручваў, забіваў электрычным токам і гэтак далей. І што сумна — на чале гэтых беспарадкаў стаялі чыноўнікі і супрацоўнікі праваахоўных органаў на месцах», — адзначыў Прэзідэнт.

У сувязі з гэтым, паводле яго слоў, наведці парадок мог толькі орган, падкантрольны Прэзідэнту. «Вам былі дадзены беспрэцэдэнтныя правы», — кажаў Аляксандр Лукашэнка, адзначыўшы, што, напэўна, ні адна арганізацыя ў свеце, якая займаецца аналагічнай дзейнасцю, не мае такіх правоў.

«Мяне цікавяць стратэгічныя пытанні і асабліва пытанні глабальныя і на перспектыву», — кажаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка паставіў задачу ўзмацніць адказнасць за парушэнні ў прыродаахоўнай сферы. Кіраўнік дзяржавы 24 студзеня даў шэраг даручэнняў дзяржаўнаму сакратару Савета Бяспекі Леаніду Мальцаву пры справядзачы начальніка Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Мікалая Фурсевіча.

Аляксандр Лукашэнка, заслухавшы справядзачу, кажаў, што ў цэлым станочна ацэньвае дзейнасць Дзяржінспекцыі і лічыць, што ў свой час не памыліліся, прымаючы рашэнне аб яе стварэнні. Ён адзначыў, што, выяжджаючы ў рэгіёны, часта цікавіцца на месцах, як працуе Дзяржінспекцыя. «Вельмі станочна ў водзвы. Баюцца туды ступіць нагой, дзе раней проста разбром займаліся», — кажаў кіраўнік дзяржавы.

У той жа час, на думку Прэзідэнта, Дзяржінспекцыі неабходна ставіць перад сабой больш маштабныя задачы і выходзіць на новы ўзровень. «Трэба перспектыву бачыць: што будзем рабіць заўтра, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Станаўленне інспекцыі прайшла. Цяпер трэба вызначыцца, як будзем дзейнічаць далей, на які ўзровень, на якую прыступку будзем выходзіць заўтра».

Прэзідэнт звярнуў увагу, што адным з асноўных стратэгічных напрамкаў дзейнасці Дзяржінспекцыі павінна стаць патрабаванне навідазненні парадку ў прыродаахоўнай сферы ад тых структур, хто гэтым павінен непасрэдна займацца, аднак па тых ці іншых прычынах прыкладае недастаткова намаганняў. Што датычыцца прыродаахоўных рэсурсаў, то Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што яны павінны праводзіцца выбарчана, мэтаакіравана і нечакана, з прыцягненнем у выпадку неабходнасці іншых службаў. «І пасля гэтых рэйдаў павінны быць вывады. Меры павінны быць прыняты, каб у наступны раз пры кантрольным рэйдзе на такой тэрыторыі гэтага ўжо не было. І не толькі там — па ўсёй краіне. На гэта ўжо сёння трэба выходзіць. Інспекцыя павінна ў гэтым працэсе знайсці свае месца», — кажаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт таксама ўказаў на неабходнасць разумнага рэгулявання колькасці звароў у лясках, на праблему слабай зарыбленасці вадаёмаў. Так, з 990 вадаёмаў, прыдатных у краіне для развядзення рыбы, выкарыстоўваецца толькі крыху больш за дзвесце. «Прыроду мы не стваралі, гэта падарунак Госпада Бога, і мы яе павінны захавача для будучых пакаленняў і карыстацца як належыць, — кажаў кіраўнік дзяржавы. — Усё гэта трэба зберагаць: для народа, для краіны».

Аляксандр Лукашэнка зноў падкрэсліў, што прыродаахоўная сфера застаецца адным з важнейшых напрамкаў у дзейнасці дзяржаўнай улады і ёй будзе ўдзяляцца ў будучым яшчэ больш пільная ўвага.

ЖОДЗІНСКІ ЦЯГНІЧОК»

Надвор'е НА ЎСХОДЗЕ ЎНАЧЫ — ДА МІНУС 27

Сёння на тэрыторыю Беларусі распаўсюдзіцца ўплыў зоны павышанага ціску, паведамляе дзяржаўны сіноптык Рэспубліканскага гідрометцэнтра Людміла ПАРАШЧУК.

Толькі ўдзень на паўночным захадзе краіны пройдзе невялікі снег. Уначы і раніцай месцамі слабы туман. На асобных участках дарог галалёдзіца. Уначы маразы ўзмацняцца да мінус 10—16, пры праясненнях — да мінус 22, на ўсходзе — ажно да 25—27 марозу, удзень — мінус 4—11, на ўсходзе — да 15 марозу.

А вось у сярэдзі і чацвер на тэрыторыю Беларусі завітаюць атмасферныя франты з боку Балтыйскага мора. Уначы на 26 студзеня ў паўночна захадняй палове краіны, а ўдзень ужо паўсюдна пройдзе снег і слабая мяцеліца. Крыху пацяплее, і ўначы будзе толькі 6—11 марозу, а ўдзень — 0 — мінус 5 градусаў. На дарогах зноў чакаецца галалёдзіца. Часам будзе і сніг і ў чацвер. Уначы чакаецца мінус 5—10, удзень — 2—7 марозу.

На выхадных атмасферны ціск зноў павялічыцца і маразы ўначы ўзмоцняцца. У пятніцу і суботу чакаецца невялікі снег. Удзень будзе 0 — 7, на поўначы месцамі да 12 марозу. Уначы — 7—14, пры праясненнях — да мінус 20 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У ДАМАДЗЕДАВЕ ПРАГУЧАЎ ВЫБУХ

У маскоўскім аэрапорце «Дамдзедава» ў зоне выдачы багажу ў тэрмінале прылёту міжнародных рэйсаў у 16 гадзін 32 хвіліны па маскоўскім часе прагмеў выбух. Ахвярамі іцэндэнтэ стлі не менш 35 чалавек, больш за 130 атрымалі раненні.

Паводле папярэдніх звестак, магутнасць выбуховай прылады складала да сямі кілаграмаў у трацілавым эквіваленце, што ўжо дазваляе СМІ гаварыць пра адзін з самых буйных тэрактаў на транспарце ў свеце. Органы ўжо прапанавалі асноўную версію: выбуховая прылада ў «Дамдзедава» мог прывесці ў дзейнасць тэрарыст-смяротнік. Як мяркуюць, ён стаў сярод людзей, якія сустракалі пасажыраў. Перад трагедыяй спецслужбы былі папярэджаны пра тое, што ў адным з аэрапортаў Масквы рыхтуецца тэракт, паведамляе РИА Навіны са спасылкай на крыніцу ў праваахоўных органах. Па факце тэракта заведзена крымінальная справа. Ужо вядома, што смяротнік быў выхадцам з Паўночнага Каўказа. Абвешчаны ў вышук тры магчымых саўдзельнікі смяротніка. Мж тым, таксісты, якія працуюць у маскоўскім аэрапорце «Дамдзедава», паднялі цэны на свае паслугі да 10—20 тысяч рублёў. Падобная сітуацыя з маскоўскімі таксістамі назіралася таксама пасля папярэдняга тэракта ў сталіцы, які адбыўся летась у сакавіку ў метрапалітане. Акрамя таго, таксісты ў «Дамдзедава» падымалі цэны пасля абстаноўчання аэрапорта ў канцы 2010 года.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў спачуванне Прэзідэнту Расійскай Федэрацыі Дзмітрыю Мядзведзеву ў сувязі са шматлікімі чалавечымі ахвярамі ў выніку выбуху ў аэрапорце Дамдзедава.

«Паведамленне пра выбух у аэрапорце Дамдзедава, які прывёў да шматлікіх чалавечых ахвяр, болей адгукнулася ў сэрцах усіх беларусаў, — адзначаецца ў спачуванні. — Раздзяляючы горыч ад гэтай незаманнай страты, выказваю словы спачування і падтрымкі родным і блізім загінулых ад імя брацкага беларускага народа і ад мяне асабіста».

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У НОВАЮ АФЕРУ МАЎРОДЗІ ПАВЕРЫЛІ 15% РАСІЯН

Да 15% расіянаў гатовыя прыняць удзел у стварэнні новай фінансавай піраміды, задуманай скандальным прадпрыемствам Сяргеем Маўродзі. Як высветлілі сацыялагі, сярод іх сустракаюцца людзі самых розных узростаў і ўзроўню прыбытку.

Сярод тых, хто гатовы ўклаасі сродкі ў новую рэінкарнацыю «МММ», ёсць таксама і маладыя, добра адукаваныя людзі, нават з фінансавай адукацыяй. Яны, па словах сацыялага, усё ведаюць, а таму змогуць своечасова ўвайсці ў своечасова выйсці з піраміды. У пачатку студзеня ў некаторых СМІ з'явілася інфармацыя пра тое, што стваральнік сумна вядомай фінансавай піраміды МММ Сяргей Маўродзі абвясціў пра запуск новага праекта «МММ-2011». Ён пачаў прыбытковасць для звычайных грамадзян 20% у месяц ад укладзеных сродкаў, а пенсіяне-

рам і інвалідаў — 30%. Праз некаторы час экспертны савет па развіцці канкурэнцыі Федэральнай антыманапальнай службы прызнаў «МММ-2011» фінансавай пірамідой.

ЕГІПЕТ ЗАПАТРАБАВАЎ У ГЕРМАНІІ БЮСТ НЕФЕРЦІЦА

Улады Егіпта звярнуліся да Германіі ў афіцыйным патрабаваннем вярнуць ім бюст Неферціцы. Ліст з адпаведным запытам частцы Фонду прускай культурнай спадчыны Герману Парцынгеру накіраваў генеральны сакратар ВШЭйшага савета па старажытнасцях Егіпта Захі Хаваа.

Вярнуць бюст Неферціцы Егіпет спрабуе больш за 80 гадоў. Ён быў знойдзены нямецкім археолагам Людвігам Борхтартам у 1912 годзе. Лічыцца, што ён быў вывезены з Егіпта падманам: Борхтарт нібыта ўвёў у зман мясцовага інспектара, апісваючы бюст як некаштоўную знаходку. У 1935 годзе ўлады Германіі згадзіліся вярнуць Егіпту знамяціты арэфакт, аднак Адольф Гітлер адмянуў гэтак рашэнне. Актыўная барацьба за вяртанне бюста аднавілася пад кіраўніцтвам Хавааса, які ўпершыню запатрабаваў ад Германіі вярнуць арэфакт у 2005 годзе, але атрымаў адмову.

ПАМЁР ЗАСНАВАЛЬНІК ФІТНЭСУ ДЖЭК ЛАЛЭЙН

У нядзелю, 23 студзеня, у сваім доме ў Каліфорніі памёр Джэк Лалэйн, які лічыўся «хросным бацькам» і гуру фітнэсу. Як піша San Francisco Chronicle, адмысловец па здаровым ладзе жыцця памёр ва ўзросце 96 гадоў ад пнеўманіі.

Кар'ера Джэка Лалэйна, сына французскіх эмігрантаў, пачалася ў 1936 годзе, калі ён адкрыў у Оклендзе, штат Каліфорнія, фітнэс-клуб. Ён заклікаў суайчыннікаў займацца спортам, правільна харчавацца і сачыць за станам свайго здароўя. Ва ўзросце 42 гадоў Лалэйн усталяваў рэкорд жуткасі адцёсканню — ён выканаў 1033 практыкаванні за 23 хвіліны. Гэта дасягненне было занесена ў Кнігу рэкордаў Гінэса. Ва ўзросце 45 гадоў ён здзейсніў тысячу скачкоў на месцы і тысячу падцягванняў за адну гадзіну і 23 хвіліны. Да самага сталага ўзросту Лалэйн плаваў па некалькі кіламетраў, пры гэтым быў на чарніках і, як правіла, цягнуў за сабой лодку.

УКРАЇНЦЫ ПРЫДУМАЛІ АДКАЗ ВУВУЗЕЛЕ

Асацыяцыя спартыўнага маркетынгу Украіны плануе прапанаваць футбольным заўзятарам да чэмпіянату Еўропы 2012 года «адказ вувузэле» — паўднёваафрыканскай звычайнай прылады, якая атрымала папулярнасць падчас ЧМ-2010. Гаворка ідзе пра трыпальскую сістэмуку — зазлучку, таксама вядомую, як «акарына».

Зазлучка мае «нізкі прыемны гук» і не будзе раздражняць, у адрозненне ад вувузэле. Аднак дэлегат Федэрацыі футбола Украіны Стэфан Рэшка выказаў меркаванне, што з рэалізацыяй ідэі могуць узнікнуць цяжкасці, бо УЕФА можа забараніць праносіць на стадыён гліняныя прадметы з-за таго, што іх асепкі могуць траўмаваць гледачоў. Украіна правядзе Еўра-2012 сумесна з Польшчай, прычым фінальны матч турніру адбудзецца ў Кіеве. Прылады, падобныя акарынам, па ацэнках гісторыкаў, з'явіліся некалькі тысяч гадоў таму. Ва Украіне гліняная світулька лічыцца сімвалам Трыпальскай культуры, распаўсюджанай у VI — III тысячгадоўдзях да н.э.

«ПРАЦЯГВАЮ КІТАЙЦАМ ТАЛОНЧЫКІ, А ЯНЫ РАСПЛЫВАЮЦА ВА ЎСМЕШЦЫ І КАЖУЦЬ МНЕ «ДЗЯКУЙ»

29 тралейбус. Напалову сонныя пасажыры ўіскаюцца ў салон. «Добрай раніцы. Хваліцесьа, залатыя мае, што маеце на презд? — здзіўляе свайй энэргіяй у такі ранні час усмешлівая жанчына ў камізэльцы з надпісам «кандуктар». — Калі ласка. Дзякуй». Мы пераглядваемся і ўсе, як адзін, распываемся ва ўсмешцы.

Балыніца КАВАЛЕНАК: «Хваліцесьа, што маеце на презд, залатыя мае?»

— Беларусачка вы наша, — абрадавалася, убачыўшы любімую кандуктарку, жанчына з валізкай, якая зайшла ў салон на прыпынку ля Камароўскага рынку. — Пагутарце з намі крыху. — Вой, ну і дзівоесь! — уступае ў размову мужчына з бязозавым венікам і цэлафанавым пакеце. — Калі б не чуў на свае вушы, дык і не павярэў бы, што ў нас, у Мінску, кандуктар можа на роднай мове абліцеваць. Я ж кожны чацвер на гэтым тралейбусе ў лязно езджу, але чамусьці вас не сустракаў. Так прыемна, да душы. А хочаце, я вам веры прапачу на роднай мове Ніла Гілевіча (чытае). Я, ведаеце, з Бякавым быў знаёмы, ён мне нават кнігу сваю падлісаў: «На памяць Хведару С. ад Васіля Бякава». Я ж так па-беларуску не надта часта размаўляю. Нямка з кім. Адзін жыву. — Дык вы часцей ездзіце, будземе з вамі размаўляць, — прапаўнае кандуктарка і зноў прымаецца за працу. — Хваліцесьа. Калі ласка. Дзякуй. — У мяне працяны, — адказала пасажырка ў шыюнымым футры і дадала: — Які голас прыгожы... — А вы што маеце? — Таксама працяны. Вось, глядзіце. **СТАР. 4**

ЗА КУЛІСАМІ АДНОЙ ЗМОВЫ НЕКАТОРЫЯ МАТЭРЫЯЛЫ ПРА ПАДЗЕЙ 19 СНЕЖНЯ

20 снежня на прэс-канферэнцыі Прэзідэнт загадаў спецслужбам раскрасціць і перадаць для публікацыі ў цэнтральныя СМІ некаторыя матэрыялы, якія праліваюць святло на падзеі, што папярэднічалі штурму Дома Урада. Частка гэтых матэрыялаў апублікаваная. Матэрыялы спецслужбаў раскрасваюць тактыку і стратэгію заходніх «аналітычных цэнтраў», перш за ўсё германскіх і польскіх, па стварэнні ў Беларусі пэўных структур, мэтаі якіх было звяржэнне законна абранай улады. Арганізацыяна гэта выглядала наступным чынам. Прадстаўнікі палітычнай апазіцыі прадстаўлялі за мяжу свае планы, у выпадку іх ухвалення пад гэтыя планы выдзяляліся фінансавыя і арганізацыйныя сродкі. Кіраўнікі структур і іх «актывісты» праходзілі адпаведнае навучанне, пасля яны прадстаўлялі дзяржаўным кіраўнікам і пачыналі рэалізацыю планаў. У адпаведнасці з агульнай ідэяй структур стваралася некалькі. Пра адну з іх, якая называлася «Грамадзянская кампанія «Гавары праўду», дакументы спецслужбаў расказалі вычарпальна. ГК ГП дубляваў праект, які атрымаў назву Грамадзянская ініцыятыва «Еўрапейская Беларусь». Кіравала гэтай арганізацыяй сямейная пара А. Саннікаў — І. Халіп. План, распрацаваны структурай, называўся «Стратэгія перамогі» і быў усёбакова ўхвалены замежнымі грантаўдацамі. (Заканчэнне на 2-й стар.)

Выпала з трактара і загінула

Няшчасце адбылося каля 23.40 гадзін на 9-м кіламетры аўтадарогі Аляхновічы—Радашковічы Маладзечанскага раёна. За рулём трактара «МТЗ-82», як паведамлілі «Звяздзе» ва Упраўленні ДАІ МУС Беларусі, знаходзіўся 40-гадовы мужчына, які не меў пасведчання кіроўцы. Калі дзверы адчыніліся і 36-га-

дзевая пасажырка выпала з кабіны, кіроўца спужаўся і ўцёк. У выніку падзення жанчына загінула на месцы здарэння. У дачыненні ўцёкача, якога ў хуткім часе затрымалі, заведзена крымінальная справа. Фізічны стан удзельнікаў ДТЗ высвятляецца. Надзея ДРЫЛА.

Прэс-канферэнцыі

Генпракуратура не бачыць парушэнняў у правадзенні расследавання справы аб масавых беспарадках 19 снежня

Генпракуратура правярць законнасць расследавання крымінальнай справы аб масавых беспарадках у дзень выбараў. Аб гэтым і іншым перад калегіяй на выніках работы органаў пракуратуры паведаміў журналістам Генеральны пракурор Беларусі Рыгор ВАСІЛЕВІЧ.

Крымінальная справа не паступіць у суд, пакуль Генпракуратура не правярць яе матэрыялы на предмет выканання ўсіх патрабаванняў закона, пераканан Рыгор Васілевіч. Бо расследаванне па гэтай крымінальнай справе, як і па іншых, павінна быць аб'ектыўным і кампетэнтным. Расследаваннем справы аб масавых беспарадках у Мінску займаецца следчая група з ліку супрацоўнікаў МУС і КДБ. Нагляд жа за расследаваннем ажыццяўляе пракуратура Мінска.

Генпракурор нагадуў, што пры правядзенні следчых дзеянняў згодна з беларускім заканадаўствам прысутнасць адвакатаў павінна быць забяспечана. Акрамя таго, тых, хто абвінавачваецца і падзаахвочна, маюць канстытуцыйнае права не даваць паказанняў альбо даваць паказанні, якія лічаць магчымымі.

«Калі ў 2007 годзе на п'яных кіроўцаў наклалі штраф у памеры 890 мільёнаў рублёў, то ў 2010-м — у памеры 22 мільярдаў»

Генеральны пракурор нагадуў, што ён ўшчыльную заняўся вывучэннем праблемы п'яных за рулём у 2008 годзе. — На той час суды такіх кіроўцаў прыцягвалі да мінімальнай адказнасці. Напрыклад, у 2007 годзе на п'яных кіроўцаў наклалі штраф у памеры 890 мільёнаў рублёў. Гэта неістотная сума. Мы выступілі з ініцыятывай павялічыць адміністрацыйную адказнасць за такое злачынства. У першую чаргу, каб абараніць тых кіроўцаў, якія знаходзяцца на дарогах у цвярозым стане. Да нас прыслухаліся. Былі ўнесены папраўкі ў Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях. У 2010 годзе агульная сума штрафаў, накладзеных на п'яных кіроўцаў, складала 22 мільярды рублёў. І гэта пры тым, што колькасць тых, хто садзіўся за руль у нецярозым стане, засталася прыблізна на тым жа ўзроўні. Я лічу, што ў перспектыве нідэрэна было б у адміністрацыйным парадку яшчэ больш узмачыць адказнасць такіх кіроўцаў. Магчыма, гэта будзе і канфіскацыя аўтамабіля, пра якую так шмат гаварылася на працягу мінулага года.

Ці будзе створана агульная база нумароў мабільных тэлефонаў у межах Мылтнага саюза?

У параўнанні з 2009 годам летася больш як на 10 адсоткаў зменшылася колькасць крадзяжоў.

— Што тычыцца крадзяжоў мабільных тэлефонаў, то некалькі гадоў таму такіх крадзяжы займалі львіную долю ў структуры крадзяжоў маёмасці. Мы, у сваю чаргу, прымалі меры. Рэкамендавалі людзям набываць тэлефоны ў крамах, а не з рук, спрабавалі ўзаемадзейнічаць з аператарамі мабільнай сувязі. Год-паўтара таму былі прыклады, калі мы прыцягвалі тых, хто займаўся перапраграмаваннем крадзёных тэлефонаў, да крымінальнай адказнасці. На сёння сітуацыя больш-менш стабілізавалася. У цэлым за 2010 год мы змаглі знізіць колькасць такіх крадзяжоў. Што ж тычыцца неабходнасці стварэння адзінага рээстра нумароў мабільных тэлефонаў у межах Мылтнага саюза, то гэтак пытанне будзе разглядацца краінамі-саюзнікамі.

«Органы выканаўчай улады павінны выконваць сваю працу належным чынам»

У апошні час назіраецца тэндэнцыя росту колькасці зваротаў грамадзян, якія паступаюць у органы пракуратуры.

— Калі ў 2007 годзе ў Генпракуратуру паступала неадзін раз 7,5 тысячы зваротаў, то ў 2010 мы атрымалі іх больш за 12 тысяч. Гэта, бяспрэчна, вялікая нагрузка на супрацоўнікаў Генпракуратуры. Таму наша задача дамагчыся таго, каб органы выканаўчай улады, а таксама асобныя службовыя асобы выконвалі сваю працу належным чынам. Вялікая колькасць зваротаў, як адначасна Генпракурор, тычыцца парушэння жыллёвых, зямельных і працоўных правоў грамадзян.

Надзея ДРЫЛА.

Аўтадарогі М-4 Мінск — Магілёў і М-5/Е 271 Мінск — Гомель будуць рэканструаваны да канца 2012 года

Аўтадарогі М-4 Мінск — Магілёў і М-5/Е 271 Мінск — Гомель будуць рэканструаваны да канца 2012 года. Адпаведны ўказ № 28 «Аб некаторых пытаннях рэканструкцыі аўтамабільных дарог М-4 Мінск — Магілёў і М-5/Е 271 Мінск — Гомель» Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 21 студзеня.

Указам прадугледжана паскораная рэканструкцыя (да канца 2012 года) гэтых важнейшых аўтамабільных дарог, якія злучаюць сталіцу Беларусі з абласнымі цэнтрамі і маюць важнае стратэгічнае значэнне. Акрамя таго, дарога М-5/Е 271 забяспечвае транспартную сувязь акваторыі Балтыйскага і Чорнага мораў праз тэрыторыю краіны.

Пры правядзенні дарожна-будаўнічых работ прадугледжваецца максімальнае выкарыстанне еўрапейскіх норм, стандартаў і тэхналогій. Гэта дасць магчымасць значна палепшыць умовы праезду па дарогах, а таксама экалагічную абстаноўку ўздоўж маршрутаў іх праходжання.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Адпачынаць з эвакуацыяй

Надоўга запамінаць адпачывальнікі санаторыя «Чонкі» пад Гомелем хвіліны, калі іх падвілі сярэд ночы на сапраўднай трызаве. 107 чалавек былі тэрмінова эвакуаваныя з другога корпусу аздараўленчай установы пасля таго, як спрацавала пажарная сігналізацыя. Супрацоўнікі МНС, якія прыбылі на месца, высветлілі, што ў пакоі № 315, які выкарыстоўваўся будаўніцкамі, што вядуць тў рамонт, пад радзьявалю, тлеў матрац. Саміх будаўнікоў на той момант у санаторыі не было. Як паведамілі ў прэс-службе Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС, прычына загарання пасцельных прыналежнасцяў — неацярпеннае абыходжанне з агнём пры курэнні.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

61-гадовы кішэннік

У Мінску ў тралейбусе на вуліцы Нямягі быў затрыманы сталічны пенсіянер, які ў жанчыны выцігнуў кашалёк.

Мужчыну ўзялі, паводле звестак аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, на месцы ўчынення злачынства: пенсіянер, які жыве на вуліцы Пільханова, з сумкі 65-гадовай жанчыны выкраў кашалёк з 430-цю тысячамі рублёў і 1 доларам ЗША. Як выявілася, затрыманы не ўпершыню пераступае закон: раней ён ужо быў судзімы за крадзяжы.

Ігар ГРЫШЫН.

Не пільнавала ўнучка дзедавы ўзнагароды...

А калі з кватэры 31-гадовай непрацуючай брастаўчанкі ўкралі ордэн Славы, медалі «За адвагу» і іншыя, што заслужыў дзед на франтах, пабегла ў міліцыю. Узнагароды нябожчыка-дзедка знайшлі, злодзейка таксама. Ім аказаўся равеснік гаспадыні, непрацуючы жыхар вёскі Старое Сяло Жабінкаўскага раёна.

На кулю браньвера

нарвалася еўрапейская казуля ля вёскі Крывічы Пінскага раёна. Браньвераў, двух 50-гадовых жыхароў Пінска, затрымалі. Урон, нанесены прыродзе, ацэнены ў 2 100 000 рублёў. Далейшую меру адказнасці вызначыць суд.

Яна СВЕТАВА.

Table with 2 columns: Description of land plot (площадь земельного участка) and price (цена). Includes details about location (Мінская область, г. Молодечно) and contact info (Тел.: (8029) 165 06 51, (80176) 77 19 03).

Утэрняныя полісы страховай кампаніі ЗАСО «Промтрансінвест» па добровольнаму страхаванню ад болейшай і нечастых выпадкаў на працягу пазездкі за граніцу, формы 2 РН серыі ПТ № 0454577—0454578; по гражданской ответственности владельцев транспортных средств серыі ВС № 2876437 считать недействительными.

Table with 2 columns: Currency exchange rates (Курси замежных валют) and bank rates (Курси замежных валют для банків разліку). Lists rates for USD, EUR, and other currencies.

ЗА КУЛЬСАМІ АДННОЙ ЗМОВЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вынітка з плана «Стратэгія перамогі», складзенага Саннікавым—Халіп і перададзенага імі за мяжу

«...Апазіцыйнае палітычнае поле ў Беларусі на сённяшні момант знаходзіцца ў стане фарміравання цэнтраў уплыву. Палітычная рада аб'яднаных дэмакратычных сіл, створаная пасля кангрэсаў дэмілі, ператварылася ў палітычны клуб. Цяпер адбываецца фарміраванне новых апазіцыйных цэнтраў сілы вакол магчымых кандыдатаў у прэзідэнты.

Першы цэнтр

Лідар — Андрэй Саннікаў, каардынатар грамадзянскай кампаніі «Еўрапейская Беларусь», каардынатар грамадзянскай ініцыятывы «Хартыя'97».

Другі цэнтр

Лідар — Аляксандр Мілінкевіч. Многія называюць Мілінкевіча галоўным лібэралам Лукашэнка і міжнароднай арэне. На думку Мілінкевіча, галоўная задача — выратаваць рэжым, таму што, на яго погляд, Лукашэнка сёння з'яўляецца галоўным гарантам незалежнасці Беларусі.

Іншыя цэнтры

Свой цэнтр спрабуе стварыць экс-рэктар БДУ Аляксандр Казулін. Нягледзячы на адсутнасць у Казуліна каманды і сіл, якія яго падтрымліваюць, ён застаецца гульцом на беларускім палітычным полі, таму што мае прэзідэнцкія амбіцыі.

Яшчэ адным патэнцыйным кандыдатам у прэзідэнты з'яўляецца лідар апазіцыйнай партыі камуністаў Сяргей Калаякін.

Неафіцыйна на працягу многіх гадоў акружэнне Калякіна распаўсюджвае інфармацыю, што на прэзідэнцкіх выбарах на яго будзе рабіць стаўку расійскае кіраўніцтва, — гэта адбываецца на працягу апошніх 10 гадоў.

Старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька таксама разглядаецца як кандыдат на выбарах. Нягледзячы на яго вялікія амбіцыі, нават калі па АПГ не лічыць Лябедзьку сур'ёзным кандыдатам. Хутчэй за ўсё, ён падтрымае якую-небудзь з моцных фігур.

Короткі каментар да фрагмента плана

Гэта інфармацыя пададзена А. Саннікавым і І. Халіп іма ведама спонсараў, якія павінны былі прафінаансавана грамадзянскую ініцыятыву «Еўрапейская Беларусь».

Звяртае на сябе ўвагу чынізм складальнікаў у частцы характарыстык названых асоб. Без лінійнай сціпласці праслаўляюцца добрыя якасці Саннікава і некалькімі хвадзімі словамі прыніжаюцца яго магчымыя супернікі.

Чаго вартае толькі сцвярджэнне, што Казулін «вадае толькі рускай мовай...», або характарыстыка калегі Лябедзькі як «несур'ёзнага кандыдата». Так бы мовіць, у барацьбе за грошы ўсе спродкі добрыя.

Вынітка з плана «Стратэгія перамогі»

«Бачанне стратэгіі»

Адлучэнне ад улады Аляксандра Лукашэнка і прыход да кіравання краінай дэмакратычных сіл на чале з Андрэем Саннікавым праз перамогу на прэзідэнцкіх выбарах у Рэспубліцы Беларусь у спалучэнні з доўггаэрміновымі актывамі ў сталіцы і буйных гарадах у абарону перамогі дэмакратычнага кандыдата або ў выніку сацыяльна-палітычных пратэстаў, праз правядзенне перамоў з прадстаўнікамі ўладных структур.

МЭТЫ

Перамога Андрэя Саннікава на прэзідэнцкіх выбарах і абарона вынікаў гэтай перамогі.

Перавод сацыяльных пратэстаў у палітычныя маніфестацыі і кампанію

грамадзянскага непадпарадкавання з мэтай зніжэння рэйтынга рэжыму Беларусі (у выпадку, калі сацыяльны выбух адбудзецца да выбараў прэзідэнты).

Адлучэнне ад улады Аляксандра Лукашэнка да 25 сакавіка 2011 года і прыход да ўлады міжнародна прызнаных дэмакратычных сіл Беларусі на чале з Андрэем Саннікавым.

ЗАДАЧЫ

Стварэнне масавага прадэмакратычнага праеўрапейскага агульнанацыянальнага руху «Еўрапейская Беларусь» з колькасцю не менш за 100 000 чалавек. Забеспячэнне падтрымкі рэйтынгу гэтага руху сярод не менш за 50% насельніцтва.

Прасоўванне Андрэя Саннікава як лідара перамен у Беларусі, новага прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, забеспячэнне яго рэйтынга падтрымкай не менш чым 60%.

дазволіць падтрымліваць кошт руху і яго лідара на прымальным узроўні.

Каналы размеркавання (месцы продажу)

Каналамі распаўсюджвання будуць з'яўляцца нацыянальная валанцёрская сетка руху «Еўрапейская Беларусь» не менш чым у 17 буйных гарадах Беларусі з насельніцтвам больш за 100 тысяч чалавек плюс каналы прасоўвання (таму што прадаюцца не столькі сам кандыдат і рух, колькі іх імідж). Сетка павінна заставацца функцыянальнай нават ва ўмовах масавых рэпрэсій.

Прасоўванне:

Асабісты продаж будзе ажыццяўляцца як у час спецыяльна наладжаных сустрэч Саннікава ў сталіцы і буйных гарадах, так і ў месцах звычайнага масавага збору людзей (кірмашы, спартыўныя мерапрыемствы, святы, тэатры і г.д.).

Копія аднаго з грантаў, выдаткаванага каардынатарам праграм германскага фонду імя Маршала ў ЗША Ёргам Форбрыгам для «Хартыі'97».

Правядзенне негатыўнай кампаніі з мэтай зніжэння рэйтынга даверу Аляксандру Лукашэнку да мінімальнага ўзроўню.

Арганізацыя і ўзначальванне масавых акцый пратэсту (дэманстрацый, мітынгаў, страйкаў) пад эканамічнымі і палітычнымі лозунгамі ў розных гарадах Беларусі з агульнай колькасцю ўдзельнікаў не менш за 500 000 чалавек (у Мінску — не менш за 200 000 чалавек).

Забеспячэнне працягласці масавых акцый у падтрымку перамогі дэмакратычнага кандыдата на прэзідэнцкіх выбарах (ад некалькіх дзён да некалькіх месяцаў).

Правядзенне таяных перамоў з прадстаўнікамі вышэйшых службовых асоб і кіраўніцтва сілавых структур з мэтай мірнага забеспячэння пераходу ўлады.

Нейтралізацыя дзеянняў Расіі па выратаванні рэжыму Лукашэнка пры дапамоце міжнароднай супольнасці.

МАРКЕТЫНГВАЯ СТРАТЭГІЯ

Для дасягнення пастаўленых мэтай маркуецца ў значнай ступені выкарыстаць маркетынговыя падыходы.

Прадукты:

- 1. Рух (грамадзянская кампанія) «Еўрапейская Беларусь»;
2. Андрэй Саннікаў, кандыдат у прэзідэнты;
3. Працяглы масавыя акцыі пратэсту.

Прасоўванне гэтых «прадуктаў» будзе адбывацца паралельна.

Кошт

У адрозненне ад бізнес-прадуктаў, кошт на нашы прадукты выражаецца не ў грошавым эквіваленце, а ў эмацыйна-фізічных выгодах і выдатках удзельнікаў палітычнага працэсу.

Яркая наступальная інфармацыйная кампанія дэмакратычных сіл

Асабісты продаж будзе ажыццяўляцца як у час спецыяльна наладжаных сустрэч Саннікава ў сталіцы і буйных гарадах, так і ў месцах звычайнага масавага збору людзей (кірмашы, спартыўныя мерапрыемствы, святы, тэатры і г.д.).

Плануюцца арганізацыя, правядзенне і ўзначальванне акцый пратэсту ў Мінску і інш. гарадах краіны з агульнай колькасцю не менш за 60 000 чалавек і ўвосень адной акцыі пратэсту ў Мінску з колькасцю ўдзельнікаў не менш за 20 000 чалавек (дэманстрацыя і мітынг).

ЭТАП 2

...На другім этапе адбываецца павелічэнне колькасці штабоў руху да 40, у тым ліку — у 10 новых гарадах (Ліда, Бабруйск, Орша, Бялынічы, Пінск, Полацк, Маладзечна, Жодзіна, Мазыр, Асіповічы).

На гэтым этапе колькасць членаў руху дасягае 20 000, яны збіраюць 400 000 подпісаў за еўраінтэграцыю Беларусі, працягваюць распаўсюджванне інфармацыйных матэрыялаў праеўрапейскай тэматыкі і еўрапейскай сімволікі.

У гэты перыяд ударна і масава праводзяцца дзве традыцыйныя акцыі апазіцыі — Дзень Волі (25 сакавіка) і «Чарнобыльскі шлях» (26 красавіка) з удзелам 25 тысяч чалавек кожна.

У выпадку ўзнікнення сацыяльных пратэстаў «Еўрапейскае Страйкаму» актыўна дапамагае Страйкаму.

На гэтым этапе ажыццяўляецца шэраг міжнародных візітаў Кандыдата на вышэйшым узроўні.

Актыўнае прасоўванне Кандыдата ў міжнародных СМІ метадам падзеі.

Акцый пратэсту

Страйкам працягвае адсочваць сітуацыю на праблемных прадпрыемствах і ва ўніверсітэтах краіны, па магчымасці ўзначальваючы і каардынуючы акцыі пратэсту, прыцягвае рабочых да актыўнай дзейнасці, займаецца навучаннем рабочых і прафсаюзных актывістаў, распаўсюджвае газеты і ўлёткі ў рабочым і студэнцкім асяродку.

ЭТАП 3

Рух Працягваецца разварчванне штабоў да 80.

Рост колькасці актывістаў руху да 50 000 чалавек.

Збор яшчэ 400 000 подпісаў за ўступленне Беларусі ў ЕС.

Працяг навучаня актывістаў для наступнага ўдзелу ў кампаніі Кандыдата. Іх актывны ўдзел у кампаніі Руху на этапе.

Кандыдат Кандыдат накіроўвае дзейнасць штабоў, сустракаецца з актывістамі. Ажыццяўляе міжнародныя паездкі, паездкі па Беларусі.

Акцый пратэсту

Страйкам працягвае займацца сваёй дзейнасцю, ажыццяўляецца падрыхтоўка кіраўнікоў рэгіянальных аддзяленняў да магчымых восеньскіх стыхійных акцый працоўных, ажыццяўляецца іх падрыхтоўка да працы на Кандыдата ў асяроддзі рабочых і студэнцаў.

ЭТАП 4

Этап пачынаецца з моманту афіцыйнага абвясчэння даты прэзідэнцкіх выбараў, якое азначае старт выбарчай кампаніі.

Рух і Кандыдат і Акцыі пратэсту

Дзеянні «Еўрапейскай Беларусі», Кандыдата і Страйкама вызначаюцца логікай выбарчай кампаніі.

Ажыццяўляецца дынамічнае разварчванне новых штабоў. У пачат-

ку кастрычніка павінны дзейнічаць 100 штабоў Руху (штабоў Кандыдата), у лістападзе — 200, у снежні — 250, у студзені — 300, да пачатку лютага — 450. Плануецца, што кожны штаб будзе «курураваць» 10 выбарчых участкаў. Усяго штабамі плануецца «закрыць» 4500 выбарчых участкаў з 6500, што складае 70% ад усіх выбарчых участкаў.

Колькасць валанцёрнаў руху дасягае 100 000 чалавек.

Збіраецца 500 000 подпісаў за Кандыдата, з якіх адбіраюцца і афіцыйна здаюцца 200 000 подпісаў, якія прайшлі праверку.

Пасля рэгістрацыі кандыдата наладжваюцца шматлікія сустрэчы кандыдата і яго давераных асоб у розных гарадах Беларусі, праводзяцца канцэрты, пікеты і мітынгі ў падтрымку Андрэя Саннікава.

Вылучэнне ў выбарчы камісіі ўсіх узроўняў сваіх прадстаўнікоў (яўных і скрытых прыхільнікаў кандыдата), у т.л. — у ЦВК. Спраба прасоўвання такіх членаў камісіі на кіруючыя пасады ў камісіях.

Інтэнсіфікацыя перамоўнага працэсу з прадстаўнікамі ўладнай вертыкалі. Пераход асобных фігур з вышэйшага эшалона ўлады на бок апазіцыі.

Пачынаюцца масавыя акцыі ў абарону перамогі Саннікава на прэзідэнцкіх выбарах.

Ажыццяўляецца пераход улады.

Кароткі каментар

Фрагмент з плана, прадстаўлены Саннікавым—Халіп сваім замежным спонсарам, уражвае не толькі чынізмам, але і разважлівасцю. Звяртае на сябе ўвагу непракрытае ашуканства і жаданне навесяць ложыну на вушы казакчыкам. Гэта датычыцца як лічбаў неіснуючых «валанцёрнаў», «штабоў» і ўласных неабмежаваных «рэсурсаў», так і фальшывых сцвярджэнняў пра незвычайную папулярнасць Саннікава сярод выбарчых участкаў.

Высокія словы пра дэмакратычныя каштоўнасці служача толькі шырмай для атрымання грошай з-за мяжы. Але калі б гэта былі звычайныя бізнес-планы для атрымання гранта, то ў гэтым, магчыма, не было нічога асаблівага. У гэтым выпадку гаворка ідзе пра незаконныя намеры — пра прыцягненне замежнага фінансавання для дасягнення сваіх палітычных мэтай у Беларусі.

Вынітка з плана «Стратэгія перамогі»

«Агульны бюджэт. ЭТАП ПЕРШЫ.

1 630 000 долараў.

ЭТАП ДРУГІ — 2 860 000 долараў.

ЭТАП ТРЭЦІ — 4 970 000 долараў.

ЭТАП ЧАЦВЁРТЫ — 9 760 000 долараў.

Рух і кандыдат — 7 730 000 долараў.

Штабы — 4 800 000.

Службы — 500 000.

Інфармацыйныя матэрыялы і сімволіка — 800 000.

Падтрымка партнёрнаў (арганізацыі, партыі, СМІ) — 300 000.

Акцыі — 400 000.

Збор подпісаў — 250 000.

Адукац

«У АГУЛЬНЫ ДАХОД СЯМІ ЎВАХОДЗЯЦЬ УСЕ ВІДЫ ВЫПЛАТ І ЛЬГОТ. ГЭТА ЎЛІЧВАЕЦА ПРЫ ПРЫЗНАЧЭННІ АДРАСНАЙ ДАПАМОГІ»

З пасёлка Друа Браслаўскага раёна на «гарачую лінію» звярнулася шматдзетная сям'я. У сям'і выхоўваецца тры дзетка, прычым старэйшы — інвалід з дзяцінства, а меншым — год і два гады адпаведна. Жанчыну цікавіла, ці можа яны пратэндаваць на атрыманне дзіцячай дапамогі, а таксама адраснай дапамогі, калі сям'я бясплатна атрымае дзіцячае харчаванне.

— Мы звярталіся з гэтым пытаннем у райсабес, там нам патлумачылі, што, наколькі для дзіцяці да двух гадоў выпісана дзіцячае харчаванне, атрымае адрасную дапамогу мы не можам, — гаварыла заўніца.

Паводле яе слоў, даход сям'і на працягу мінулага года складаўся з дапамогай на дзядзю, пенсіі па інваліднасці старэйшага дзіцяці. Муж на працягу 2010 года не працаваў. «У нас немагчыма знайсці працу», — патлумачыла гэтую акалічнасць жанчына. Жывуць яны ў здымным прыватным доме, сваёй кароўкі, свіней ці птушак не маюць. Ёсць невялікі агарод, аднак практычна ўсё патрэбнае можа набыцца ў гандлі. Яшчэ заўніца папрасіла паведаміць: якія льготы даюцца шматдзетным сям'ям, што маюць дзіця-інваліда? З гэтым пытаннем жанчына таксама звярталася ў органы сацыяльнай аховы, аднак адказ яе не задаволюе — «мне практычна нічога не сказалі».

Каб дапамагчы заўніцкам разабрацца ў сітуацыі, мы муслі звярнуцца ва ўпраўленне на працы, занятасці і сацыяльнай абароне насельніцтва Браслаўскага райвыканкама. Пасля размовы з начальнікам упраўлення Людмілай ЦЯЦЯРАЙ у мінулыя пяці дні і праверкі агучнай інфармацыі ўжо ў панядзелак галоўны спецыяліст гэтага ж упраўлення Ірэна ПАШКЕВІЧ паведаміла рэзультат наступнае:

— Муж заўніцкі ўладкаваўся на працу 30 снежня 2010 года. А існуе ўмова: каб у поўнай сям'і атрымаць дзіцячую дапамогу на дзіця-інваліда, якому больш за тры гады, трэба, каб бацька адпрацаваў шэсць месяцаў у годзе, што папярэдняе году звароту па дапамогу. Таму сям'я атрымае дапамогу на старэйшае дзіця толькі пенсію па інваліднасці, хоць пры выкананні вышэйназванай умовы магла б атрымаць на яго ж яшчэ і дзіцячую дапамогу. Разам з тым, вярта адзначыць, што маці атрымае дапамогу па дзяцінстве інваліда з дзяцінства, наколькі зараз знаходзіцца ў вольдуку па дзяцінстве дзедзі да трох гадоў. Раней гэтага не было, — распавяла Ірэна Браніславаўна. — Што датычыцца малодшых дзяцей у сям'і, на іх дзіцячая дапамога выплывае без аніжэйшых умов, наколькі ім — да трох гадоў.

Як адзначыла далей Ірэна Пашкевіч, тэарэтычна на атрыманне адраснай дапамогі сям'я зможа пратэндаваць толькі праз тры месяцы пасля таго, як бацька будзе з'яўляцца атрыманнікам дапамогі па дзяцінстве інваліда першай групы (а адлік тут ідзе з канца мінулага года, калі дакладна, з 30 снежня 2010 года). Пры гэтым будзе прымацца да ўвагі сярэдне-

душавы даход у месца на аднаго члена сям'і. Калі ён будзе перавышаць 283 050 рублёў на чалавека (гэта лічба на сёння), тады можа быць прызначаная адрасная дапамога. Напрыклад, рэальна на жонкага сямейніка выйшла па 230 тысяч рублёў. Значыць, розніца ў 50 050 рублёў на чалавека будзе выплачвацца сям'і на працягу шасці месяцаў.

Аднак тут варта дадаць, што ў агульны даход сям'і ўваходзяць усе віды дапамог, а не толькі прамыя матэрыяльныя і выплате пенсіі па інваліднасці, дапамогі па дзяцінстве інваліда, якому больш за тры гады, і дзіцячых дапамог на дзетка да трох гадоў. Напрыклад, як заўважыла сама заўніца, сям'і выпісанае дзіцячае харчаванне. Як удакладніла начальнік упраўлення на працы, занятасці і сацыяльнай абароне Браслаўскага райвыканкама Людміла Цяцэра, штомесяц маці бярэ ў краме яго ў сярэднім на 280—300 тысяч рублёў. На дзяцінства дзіцячага лекаў, бесплатнага транспартнае абслугоўванне. «Адмоўца ад атрымання таго ж бясплатнага дзіцячага харчавання сям'я не можа. Па-першае, дзіцяці трэба карміць у любым выпадку. Па-другое, перад тым, як пратэндаваць на атрыманне адраснай дапамогі, трэба па максімуе выкарыстаць усе тыя льготы і прэфэрэнцыі, якія дзяржава дае для падтрымкі шматдзетнай сям'і. Калі, скажам, дзіця-інвалід не карыстаўся правам бясплатнага праезду або льготных лекаў было выпісана няшмат, гэта будзе ўлічана на момант разгляду пытання аб магчымым прызначэнні адраснай дапамогі. У гэты час будучы прымацца да ўвагі і агульны даход сям'і, і магчымыя змяненні памераў дзіцячых дапамог, калі яны будуць».

Вяртаючыся да пытання заўніцкі адносна льгот для шматдзетнай сям'і, якая выхоўвае дзіця-інваліда з дзяцінства, трэба сказаць, што акрамя пералічаных вышэй права бясплатнага праезду дзіцяці і асобы, якая яго суправаджае, льготнага вольдуку лекаў, бясплатнага дзіцячага харчавання, увогуле для такой катэгорыі сям'і ў існуючых яшчэ наступных прэфэрэнцыі. Калі б жанчына працавала, яна б мела права на адзін вольны дзень у тыдзень з захаваннем сярэдняга заробку (так званы бацькоўскі дзень). Для дзяцей, якія наведваюць дашкольную і школьную ўстановы, плата за харчаванне зніжана на 50 працэнтаў. Гэта ж як і плата за карыстанне падручнікамі будзе напалову менш. У плане падаходнага падатку даюцца стандартныя падатковыя вылікі. Калі б сям'я заўніцка мела ўласны ўчастак і нерухомасць, былі б льготы і ў гэтым плане.

Пытанні сям'і з пасёлка Друа застаюцца на кантролі ў спецыялістаў упраўлення на працы, занятасці і сацыяльнай абароне Браслаўскага райвыканкама. Як і заўважыла начальнік прызначэння адраснай дапамогі, так і атрыманне гуманітарнай дапамогі. Гаворачы пра апошняе, зараз, на жаль, такой магчымасці няма, але калі яна з'явіцца, пра заўніцка не забудзецца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Вяртаючыся ў дзяцінства, у памянаюцца эпізоды, калі па садах бегалі зайцы, як у наш час каты праз вуліцу. Маладым садам ад зайцоў даставалася: нягледзячы на тое, што прышчэпы абязвалі саломай ці ядлоўцам, касця да іх дабраліся.

У лазовых пятнах ставілі пелі, але я не памятаю, каб хоць адзін заяц на вёсцы ў яе залез. Малыя выходзілі на выган з сабакамі, але мясцовыя бобікі і шарыкі не маглі цягнуцца з зайцам, які страляў ічмаў па снежным шарпаку, а сабакі ўсё больш адставалі....

Палюўнічы ў тыя часы за выхад лёгка мог здабыць двух зайцоў. Тады не трэба было мець ліцэнзію, хадзілі без белых маскахатаў, і на стрэльбах не было аптычных прыцэлаў... Сёння ўсё інакш.

У выхадныя супрацоўнікі Ганцавіцкай мікраінспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету выехалі сацьчы па парадкам на сваёй тэрыторыі. Ужо з раніцы на вочы інспектараў пачалі трапіцца палюўнічыя, якія накіроўваліся ў бок лесу.

Праверылі дакументы ў хлопца, які ехаў на матацыкле. Усё ў парадку, і ліцэнзія ёсць на зайца. Каля в. Макава спынілі грузавік, пад брэнтам якога знаходзілася пяць ганчакі. Аказалася, што і гаспадары гэтых сабак вырашылі падстраліць русака ці белка — хто трапіць на мушку. Ліцэнзія на руках.

А вась у лес пайшлі на дымок і ледзьве не затрымалі браканьера. Але той кінуў здабычу — зайчыка-белка і кінуўся ад вогнішча ў лес. Яго напарнік, які не меў стрэльбы, але быў з ганчакі, застаўся на месцы. На мужчыну і склалі пратакол, бо хадзіць па лесе з палюўнічым сабакам — гэта тое самае, што і з дубальтоўкай. Штраф — ад 350 тысяч рублёў, але памер яго вызначыць суд.

Выходзіць, што заяц сёння ў палюўнічых — самы папулярны звер. Сітуацыю растлумачыў начальнік Ганцавіцкай мікраінспекцыі Міхаіл ПІШЧ:

— На зайца ліцэнзію атрымаць найпрасцей. Можна і на дзіка, але там ёсць агаворкі... Бяруць на таго зверна, на якога дазволена палыванне.

— Але мяне трывожыць сумненне. Вось чалавек узьлі ліцэнзію на зайца, а сабакі паднялі дзіка ці, крый божа, лася, няўжо наш палюўнічы будзе з умешкай праводзіць яго вачыма?

— Мы ведаем нашага палюўнічага. Часта, калі ўбачыць здабычу, ён забывае пра закон. Вось 2 студзеня затрымалі такога. Меў ліцэнзію на зайца, а застрэліў казулю. Цяпер на яго завялі крмінальную справу.

— Міхаіл Васільевіч, у вас не выклікалі падозрэнне палюўнічыя, якія ехалі на зайца на грузавіку?

— Дакументы ў іх былі ў парадку. Была думка праверыць той грузавік, калі будзе вяртацца з палывання, але ўвагу адцягнулі іншыя справы.

— Якія праблемы найбольш даймаюць інспекцыю?

— Пытанні палывання — выявіць факт парушэння закона можна, а вась даказаць — цяжка.

Каго б ні стралялі тыя палюўнічыя, але зайцу вушы трэба трымаць тарчма — ліцэнзія на яго выпісана.

Сымон СВІСТУНОВІЧ. Фота Паўла СВІСТУНОВІЧА.

«БЕДНЫ ЗАЙКА, УЦЯКАЙ!»

імклівыя крокі то ўправа, то ўлева, пранзіла тупіла да мікрафона і нават падмігнуў адной маладзенькай глядзачы. Для падстрахоўкі вырашылі зрабіць яшчэ адзін дублік (перад гэтым грывёр Ксенія яшчэ раз падмазала маю гулю пад левым вочкам). Так даволі хутка мы ўсё і запісалі.

Наступны этап — дзёрэкае інтэрв'ю з вядоўцамі Георгіем Кал-

Калектыў рэдакцыі газеты «Звязда» шыра вінуша з 75-годдзем майстра спорту па шахматах, міжнароднага арбітра Уладзіміра СЫЧОВА, які ўжо 25 гадоў вядзе ў нашай газеце рубрыку. Зычым Уладзіміру Пятровічу моцнага здароўя і даўгажывання, увагі і павялі родных, сваёй і сяброў, і цудоўнай пагоды на вуліцы і ў доме!

Звяздоўцы.

«ЗАГРЫМІРУЕМ ЦЯБЕ ТАК, ШТО РОДНАЯ МАЦІ НЕ ПАЗНАЕ...»

Выпрабавана на сабе

ЖУРНАЛІСТ «Звязды» пад выглядам артыста трапіў у новае музычнае шоу тэлеканала «АНТ». Але за дзень да выступу атрымаў гематому пад вочкам.

Як тэлевізійны выйшлі ў сітуацыі? Пра ўсё мае прыгоды на здымачнай пляцоўцы чытайце ў гэтым матэрыяле. Здымкаў на тэлебачанні я чакаў з трапятаннем сэрца. Нават мала спаў па начах. Яшчэ дзень-два — і я змагу засьвіцца ў кампаніі беларускіх зорак. Сфатаграфавана з імі, выстаніць гэтыя карткі ў сацыяльныя сеткі, паказваць іх дзесяцім і сыбрам. Ура!

Як гэта стала магчыма? Нагадаем, што год таму журналісты «Звязды» Яўген Валашын і Глеб Лабазенка арганізавалі рок-гурт HandmadE. Да нас далучыліся добрыя музыкі, напрыклад, вядомы ў колах прафесіяналаў кампазітар і гітарыст Андрэй Маркуц. Мы запісалі свае песні на студыі і выклікалі іх у інтэрнэт. Праз нейкі час HandmadE запрасілі выступіць у Літве, Польшчы, нас сталі клікаць на карпаратыўныя канцэрты ў Мінску. І вось тэлеканал «АНТ» прапанаваў гурту выступіць у новым праекце «Эстрадныя каткціль». Далі магчымасць не толькі выканаць кампазіцыю на сцэне, але і прапанаваў узяць у нас жартулівае інтэрв'ю.

Ды за дзень да паходу на тэлебачанне здарылася непрадбачанае: на трэнроўцы па тайскім боксе я, саліст гурта, прапусціў правы бакавы ў твар і выйшаў з залы з лядна падбитым вочкам. Нават шлем не ўратаваў... Але што я робіш.

І вось у шэры будні дзень мы, усе музыкі гурта HandmadE, прыязджаем на кінастудыю «Беларусьфільм», дзе здымаецца праект. Іншыя артысты пазіруюць на мяне, як на вядліку зорку. Яшчэ б, такія гуля пад вочкам! Пабачыш — не забудзеш.

— Вой, Жэня, ты ж ведаў, што ў цябе здымкі на тэлебачанні! Няўжо нельга было

спраўдзіць? — Так, я ведаў, але ў гэты момант я не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома. Я проста не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома.

— Вой, Жэня, ты ж ведаў, што ў цябе здымкі на тэлебачанні! Няўжо нельга было спраўдзіць? — Так, я ведаў, але ў гэты момант я не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома.

— Вой, Жэня, ты ж ведаў, што ў цябе здымкі на тэлебачанні! Няўжо нельга было спраўдзіць? — Так, я ведаў, але ў гэты момант я не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома.

— Вой, Жэня, ты ж ведаў, што ў цябе здымкі на тэлебачанні! Няўжо нельга было спраўдзіць? — Так, я ведаў, але ў гэты момант я не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома.

— Вой, Жэня, ты ж ведаў, што ў цябе здымкі на тэлебачанні! Няўжо нельга было спраўдзіць? — Так, я ведаў, але ў гэты момант я не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома.

— Вой, Жэня, ты ж ведаў, што ў цябе здымкі на тэлебачанні! Няўжо нельга было спраўдзіць? — Так, я ведаў, але ў гэты момант я не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома.

— Вой, Жэня, ты ж ведаў, што ў цябе здымкі на тэлебачанні! Няўжо нельга было спраўдзіць? — Так, я ведаў, але ў гэты момант я не ведаў, што ў мяне пад вочкам гематома.

дonna Ірына Дарафеева, важная пльыве па калідоры легендарная Ксенія Сітнік, жартуе ў куце з худымі паненкамі непаранальна Дзядзя Ваня. Карацей, усіх нашых мегазорак не ўзгадаю, ды і эпітэтаў урэхі на ўсіх не хопіць. Хоць у праекце прыме пад дзве сотні чалавек...

Падшыла мяе чарга на грыв. Стыліст Косяча спрытна апрацавала танальным крэмам гематому на твары, натуральна-падмалявала — і перад лютэрамі сядзець з усімі іншымі чалавек. Хоць у кіналенце «Тытанік-2» размяркоўвай на галоўную ролю.

— Запрашаем гурт HandmadE на сцэну! — прагучала просьба па радыях тэлевізійшчыкаў.

І нас заводзяць у здымачны павільён, дзе ўсталявана

дзядзя Косяча і гурт HandmadE на сцэне! — прагучала просьба па радыях тэлевізійшчыкаў.

І нас заводзяць у здымачны павільён, дзе ўсталявана

дзядзя Косяча і гурт HandmadE на сцэне! — прагучала просьба па радыях тэлевізійшчыкаў.

І нас заводзяць у здымачны павільён, дзе ўсталявана

дзядзя Косяча і гурт HandmadE на сцэне! — прагучала просьба па радыях тэлевізійшчыкаў.

І нас заводзяць у здымачны павільён, дзе ўсталявана

дзядзя Косяча і гурт HandmadE на сцэне! — прагучала просьба па радыях тэлевізійшчыкаў.

І нас заводзяць у здымачны павільён, дзе ўсталявана

дзядзя Косяча і гурт HandmadE на сцэне! — прагучала просьба па радыях тэлевізійшчыкаў.

І нас заводзяць у здымачны павільён, дзе ўсталявана

дзядзя Косяча і гурт HandmadE на сцэне! — прагучала просьба па радыях тэлевізійшчыкаў.

Абзац

▲ Амаль 1,7 тыс. мінчан звярнуліся ў аддзельніцы ЗАГС па дазвол на змяненне свайго імя. Галоўнае ўпраўленне юстыцыі Мінгарвыканкама летас разгледзела 1696 матэрыялаў ад жыхароў сталіцы па пытаннях змянення імя, прозвішча альбо імя па бацьку. Гэта на 83 больш, чым летас.

▲ Лазневы чэмпіянат «Славуць Палацка лезні» 29 студзеня ў другі раз прайдзе ў Палацкім раёне. Месцам сустрэчы аматараў гарачай вады і добрага веніка стане агразадзіба ў вёсцы Уладчына.

▲ У Віцебскай супрацоўнікі МЧС учора раніцай эвакуіравалі 47 навучнікаў аўташколы з-за пажару. Загарэлася на першым паверсе будынка, верхнія паверхі каго арандуе аўташкола. Падчас НЗ навучнікі былі на занятках, яны і паведамілі аб пажары. Будучы кіроўцаў эвакуіравалі, агонь потушылі. Як мяркуюцца, яго прычынай стала кароткае замыканне электраправадкі.

▲ У Віцебскай супрацоўнікі МЧС учора раніцай эвакуіравалі 47 навучнікаў аўташколы з-за пажару. Загарэлася на першым паверсе будынка, верхнія паверхі каго арандуе аўташкола. Падчас НЗ навучнікі былі на занятках, яны і паведамілі аб пажары. Будучы кіроўцаў эвакуіравалі, агонь потушылі. Як мяркуюцца, яго прычынай стала кароткае замыканне электраправадкі.

Поўны абзац

▲ У Белгіі выпеклі самую высокую ў свеце «вежу» з біліноў. Кандытар з горада Сінт-Каталіж-на-Вавер устанавіў новы суветны рэкорд па вышкінах біліноў. Вышыня яго блінай «вежы» складала 77 см, што на 3 см перавышае папярэдні рэкорд. Для выпякання 203 біліноў кандытар спатрабілася 24 кг цеста.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

▲ Створана правальная машына для катой і сабак. У такійскай заамакетце «Шчасліва Хонда» ўсталяваны незвычайны аўтамат, у якім заўсёды можна памыць свайго хатняга выхаванца. Паслуга ўключае ў сябе апрацоўку шампунем супраць блох, паласканне і сушку. Правальная машына для жывяльч карыстаецца вядлівай папулярнасцю, наколькі кошт памыўкі складае ўсяго \$5,4, у той час як за такую ж аперацыю ў сабакіх салонах прыгажосці бяруць больш за \$30. Уладальнік заамакетна Наха Хонда прызнаў, што пасля таго, як ён памыў у машыніцы свайго ёршскага тэр'ера Бенджы, той некалькі дзён нічога не еў і быў у шоку, аднак пасля некалькіх працэдур прымыў і цяпер зусім не баіцца мыцца ў аргзаце.

ПАЛАЦЫ КУПЛЯЦЬ СТАНОВІЦЦА МОДНА...

Ці актыўна летас у Віцебскай вобласці прадавалі дзяржаўнае маёмасць? Ці існуе вядома яшчэ з першых гадоў пасля разбурэння СССР праблема былых ваенных гарадоў? На гэтыя і іншыя пытанні адказаў у размове з карэспандэнтам «Звязды» дырэктар Віцебскага абласнога тэрытарыяльнага фонду дзяржаўнай маёмасці «Віцебскаблёмасць» Міхаіл ПАУЛЮЧКОУ.

— Мяркуючы па выступленнях у СМІ экспертаў ў галіне эканомікі і бізнесу, яшчэ працягваецца. Як 2010 год прайшоў для вашага фонду? Ці атрымалася дасягнуць пастаўленых мэт? Ведаю, што ад губернатара Віцебскай вобласці Александра Мікалаевіча Косіна асабіста вы атрымалі падзяку.

— Так, старшыня Віцебскага аблвыканкама такім чынам высока ацаніў мой сіцілы ўклад у справу, якой займаецца наш калектыў, працу фонду ў цэлым. Лічу, што наш фонд даволі паспяхова летас справіўся з ускладненымі на нас дзяржаўнымі задачамі, пастаўленымі на розных узроўнях улады: ад Прэзідэнта да абласнога выканкама.

У мінулыя гады мы стараліся зрабіць усё магчымае, каб эканамічная вобласць адпавядала патрабав

3 ЭКАНАМІСТАМ ПРА САМАЕ НАДЗЁННАЕ

Галоўны трэнер «Шахцёра» Уладзімір ЖУРАВЕЛЬ: **Футбол**

«ГУЛЬЦЫ АТРЫМАЮЦЬ ПРЭМІЯЛЬНЫЯ, АЛЕ НЕВЯЛІКІЯ»

Кубак чэмпіёнаў Садружнасці выйшаў для нас сёлет за мяжу з шатландскага турніру. Сэрэбраны прызёр чэмпіянату Беларусі салгорскі «Шахцёр» спыніўся ў кроку ад галоўнага трафея. У паўфінале салігарчане адолелі шатландскага фіналіста Кубка Садружнасці рыжскі «Сконт» (2:1), нягледзячы на драматычнае выдаленне нашага гульца, а ў выніковым матчы толькі ў серыі пенальці ступілі бакінскаму «Інтэру». Так што сезон футбола можна лічыць паспяхова адкрытым.

Телеканал «Мір» трансляваў некаторыя матчы турніру, і прабычым расійскім каментарарам іх няведанне нашага спорту, а дакладнай нашага віду спорту нумар адзін. Вось прыклады дыялог каментарараў на матчы «Сконт» — «Шахцёр»:

- Ці магчыма аднаўленне на постсваецкай прасторы футбольнага турніру шатландскага чэмпіянату СССР?
- Дакладна не.
- Але ж у хакеі гэта атрымалася...
- Вось восьмем Беларусі. Там у кожным горадзе ўжо ёсць футбольная каманда — можна гуляць свай чэмпіянат. А ў хакеі ў іх толькі ў сталіцы клуб, і, здаецца, у Гродна...

І нашошта ўводзіць у зман тэлеаўдыторыю? У нас не толькі клубы ва ўсіх вялікіх гарадах, але і льдовыя палацы, хаццеў, няма сумненняў, пярэчыць гэтым каментарарам кожны беларускі бальшыч. І чэмпіянат унутраны ёсць — экстраліга. Міхал Захарав, калі б пачуў, раскасаў бы врань пра наш хакей, але, Міхал Міхайлавіч футболом у гэты час наўрад ці цікавіцца.

Але вернемся да футбола. Беларусі ніколі не выйграла Кубак Садружнасці. Лепшым вынікам да гэтага было таксама другое месца. У далёкім 1993-м мінская «Беларусь» дайшла да фіналу і саступіла там маскоўскаму «Спартаку» з лікам 0:8. Так што сёлетні вынік яшчэ і куды больш прывабыма. Расказаць пра турнір і адчужанні пасля бліскавага паўфіналу і проігрышу ў фінале мы папрасілі галоўнага трэнера «Шахцёра» Уладзіміра Жураўля.

— Уладзімір Іванавіч, якія пачуцці пераважаюць: радасць ад дастойнага выніку на турніры або засмучэнне ад прайграннага па серыі пенальці апошняга матча?

— З майго пункту погляду як трэнера, не цалкам паспяхова ўсё атрымалася. Але мы выглядалі дастойна.

— З якім настроем вы ехалі на турнір? Каманда толькі выйшла з адпачынку, і наўрад ці быў час спецыяльнай рыхтавання да Кубка Садружнасці...

— Асцроў, вядома ж, існавалі, бо часу на падрыхтоўку сапраўды было няшмат. На турніры мы вымушаны былі правесці шмат гульняў за кароткі тэрмін. Баляся перш за ўсё вялікай колькасцю траўм. Але мы дастойна справіліся. Толькі 3-4 гульцы мелі невялікія праблемы са здароўем. Зразумела, мы ставілі максімальныя мэты. Але ставіць іх і дасягаць імкнуліся крок за крокам. Адсюль і расчараванне ад таго, што ў апошнім матчы ўсё выршыла латарэя. І ў гульцоў неперымы асадак застаўся. Мы правалі з камандай выніковы сход і патлумачылі гульцам, што турнір быў найперш этапам падрыхтоўкі да Кубка Беларусі і чэмпіянату. Таму занадта засмучацца не трэба. Гэтаж жак, як няма нагоды радавацца і святкаваць вельмі доўга.

— Кіраўніцтва клуба разлічвалі на такі вынік? Ці, магчыма, вам дастаткова было не праіграць усё матчы ў групе?

— Зразумела, цяжар адказнасці на нас ціснуў — мы ж прадстаўлялі ўдзель Беларусі футбол. Усе ехалі з надзеяй перамагчы, і кіраўніцтва ў тым ліку спадзявалася на добры вынік. Паўтарыць, што «Шахцёр» заўсёды ставіць максімальныя задачы.

— Гульцы атрымалі ўзнагароджанне ад федэрацыі ці кіраўніцтва клуба?

— Зразумела, цяжар адказнасці на нас ціснуў — мы ж прадстаўлялі ўдзель Беларусі футбол. Усе ехалі з надзеяй перамагчы, і кіраўніцтва ў тым ліку спадзявалася на добры вынік. Паўтарыць, што «Шахцёр» заўсёды ставіць максімальныя задачы.

— З кіраўніцтвам клуба загады існавала дамова, што ў залежнасці ад занятага месца гульцы атрымаюць прэміяльныя. Так што матэрыяльнае захаванне будзе, але яго невялікае.

— Як каманда адзначыла сваё удаеае выступленне?

— Футбалісты перажылі і перад фіналам, і падчас матча. За тую колькасць гульняў назапалася вялікая стома, і на я фоне расчараванне ад проігрышу, якое так проста з галавы не выкінеш... Каманды мы не збіраліся для святкавання, ва ўсім разе афіцыйна.

— Які ўзровень арганізацыі турніру?

— Усё было на найвышэйшым узроўні, і мы падзякавалі Расійскаму футбольнаму саюзу перад ад'ездам. Усе 16 каманд жылі ў адной гасцінцы. Харчаванне, аднаўленне, транспарт — усё было да нашых паслуг.

— Расія і Украіна не першы год выступаюць на турнір моладзевыя склады. Як вам сёлетняе прадстаўніцтва?

— У кожнага клуба свае мэты, і залежнасці ад якіх яны вырашаны, каго выступаюць. Усе 16 каманд былі прыкладна аднаго ўзроўню. І ў фінале сапраўды сышліся наймаццейшыя.

— Пакуль «Шахцёр» на Кубку Садружнасці аддаваўся за ўдзел у беларускі футбол, вацы супернікі актыўнічалі на трансферным рынку. Леанід Ковель, які ўваходзіў у сферу інтарсаў «Шахцёра», перайшоў у гэты час у мінскае «Дынама». З гэтага пункту погляду не шкадуеце аб паездцы?

— Наша выступленне з трансфернай палітыкай не звязана, яно не перашкаджала весці перамовы. Самае галоўнае, што нам удалося захаваць кацэж каманды. У новым сезоне да нас далучацца «Чалдзінскі, Сокал, расійскія Каламьці. І ў гэтым плане мы, упэўнены, не памыліліся.

— Якія планы ў «Шахцёра» на бліжэйшы час?

— Зараз у футбалістаў будзе два дні адпачынку. А 27 студзеня мы вылетым у Турцыю на дзесяцідзённую збор. Большую яго частку прысвядзі аднаўленчым мерапрыемствам: гульцам трэба прыйсці ў форму пасля турніру.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

21 студзеня г.г. у «Звяздзе» было надрукавана інтэрв'ю з вядомым беларускім экспертам, членам Грамадска-кансультацыйнага савета пры Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Л.Ф. Заікам пад назвай «Мы можам не горш за кітайцаў выпуская тавары шырокага спажывання». У той жа і наступныя дні ў рэдакцыю патэлефанавалі чытаць. Адзін з іх паведаміў аб сабе сіціла: Яўген Мікалаевіч, прадпрымальнік, валодаю з партнёрамі невялікай фірмай. Потым ён даволі эмацыянальна і часам іранічна выклаў шэраг цікавых, хоць і небесспрэчных думак, у прыватнасці, наконт рэалізацыі знакамітай Дырэктывы № 4, выказаў пранавы на стварэнні дадатковых умоў для малага і сярэдняга бізнесу, нават прычыны, якія тэрмінаваць яго развіццё. Размова доўжылася паўгадзіны, сказана і запісана на дыктафон было шмат, а таму абмяжоваем тэзісамі яго палыманай прамовы. Напрыканцы Яўген Мікалаевіч выказаў жагданне працягваць у нашай газеце, што думае Л.Ф. Заіка з нагоды сказанага ім. Прапануем вам завочны дыялог невядомага прадпрымальніка з вядомым эканамістам аб самым надзённым.

Не зацягваць размовы вакол Дырэктывы № 4

Прынцып дакумента нахвост Дырэктывы № 4 даўно наспела. Але чамусьці складовацця уражанне, што ў нашай краіне ўсё самыя разумныя людзі пішучы законы, а астатнія, не самыя разумныя, павінны іх выконваць. Усе інструкцыі і падзаконныя акты наўмысна складзены такім чынам, каб прадпрымальнікі пры іх выкананні абавязкова памыліліся і потым пасля ўсіх падаткаў яшчэ за парушэнні заплаціў штраф, часам вельмі адчуваальны. І такая сітуацыя паўтарыцца штогод. Мала і сярэднія прыватныя вытворцы ўжо прызываліся да гэтага, часта вымушаны хітрыць, а то і махляваць, каб толькі застацца на плыву. Сітуацыя трэба мяняць. Скажам, выдаць цалкам новыя рэдакцыі законаў, а не друкаваць малазразумныя папраўкі аб тым, што ў такім законе такі пункт такога артыкула цяпер трэба чытаць і разумець вольна так. Дзе там бізнесмен у глыбіні, які толькі пачынае сваю справу, звяртае старую і новую рэдакцыю закона.

У нашай краіне людзі пераважаюць на законаслупнаўшчыні, у тым ліку і прадстаўнікі малага і сярэдняга бізнесу. Але інспектары падчас праверак знаходзяць у іх шматлікія парушэнні. Пачытайце справы за дзяржкантролю па апошняй некалькі гадоў. Скадваецца ўражанне, што мы — краіна жулікаў і махляроў. Затое ў бюджэт патрабуюць мільярды рублёў. З другога боку, вялікія намагаюцца дзяржава па стымуляванні прыватнага бізнесу ў рэгіёнах, асабліва ў пасёлках, малых і сярэдніх гарадах не даюць эфекту, які чакаецца. А менавіта там самая вострая сітуацыя з працоўнымі месцамі.

Што рабіць? Максімальна спрашчаць і ўніфікаваць законы і інструкцыі па вядзенні бізнесу, зрабіць іх яснымі, прэзрыстымі, зразумелымі для кожнага чалавекі з сярэдняй адукацыяй. Каб рухаць наперад сваю справу, а не пастаянна кансультавацца са спецыялістамі, як

службах — стане менш клопатаў з назіраннем за цэнаўтварэннем, выдачай ліцэнзій, скажам, на распылоўку лесу, нархотыкоў грыбоў і ягад. Таму ідзе цікава і нябачна барацьба прадпрымальнікаў і чыноўнікаў.

У нашых прадпрымальнікаў ёсць адзін сур'ёзны недахоп: яны да канца не разумеюць сваёй ролі ў гэтым супрацэстанні, а таму часта робяць не тое, што ім варта было б рабіць. Так, яны пасобку ці групамі спрабуюць адстойваць свае інтарсы ў сэрчэчках з мясцовым чыноўнікам, падатковым інспектарам, санстанцыяй, кантралёрам. Часам атрымліваюцца «выбіць» на сваю карысць дробныя пазыўныя рашэнні, але далёка не заўсёды. Зараз, калі сведчыць прыняцце Дырэктывы № 4, завяршаецца гэты этап існавання ачыненага малага і сярэдняга бізнесу. Яго прадстаўнікі стварылі Нацыянальную платформу бізнесу (да яе стварэння я маю прамое дачыненне) Мэта платформы — з дапамогай сістэмных мер зрабіць частку бізнесу больш прыватным, каб забяспечыць дабрабыт сваёй сям'і, працаваць з прыбыткамі і на перспектыву. Людзям трэба раскрасіць элементарную «кухню» прадпрымальніцтва: як узяць крэдыт пад невялікія працэнты, набыць нахрэта абсталяванне, знайсці спажываўцу.

На мой погляд, усё гэтыя размовы вакол Дырэктывы № 4 не трэба зацягваць, а трансфармаваць яе выніковы і палажэнні ў правільныя для эканамічнай краіны рашэнні. Канкрэтна мы, прадпрымальнікі, чакаем адпаведных змен у заканадаўстве, у практыцы правядзення праверак, па рэгламентацыі дзейнасці малага і сярэдняга бізнесу. Вельмі многія прадпрымальнікі хоць і працаваць сумлена і пры выбары віду дзейнасці карыстацца вядомымі падыходамі. Выгада атрымліваюцца — займаюцца, нягледзячы — няхай іншымі спрабуюць.

У нас сумленае весці бізнэс, на мой погляд, амаль немагчыма. Нават калі ты хочаш сумлена працаваць, то ў забяце нічога не атрымаецца. Па-першае, табе ніхто не паверыць, што сёння кожна быць сумленным на ўсё 100 працэнтаў і пры гэтым выжываць. А па-другое, будзь смяяцца, маўляў, паглядзіце на дзівака. Можна абхітрыць, а ён усё робіць сумлена. А калі чалавек так выкаваны, што ён не можа сямьта ісці на падман і парушэнні, не хоча «падмазваць» патрэбных людзей, адкульціцца ад шматлікіх прыватных рашэнняў. Ведаецца, «белых ворон» не любяць і ў сваім асяроддзі. Сёння вельмі цяжка гуляць па правілах, бо тады нават на хлеб не заробіш.

Далучэнне да масавага занятку бізнесам шырокай колаў насельніцтва немагчыма без элементарнай эканамічнай адукацыі. Вось тут было б дарэчы дзейнічаць магчыма Маскоўскага тэлебачання. Яно выдатна нас забавляе канцэртнамі, конкурсамі, латарэямі, купінальнымі ўрокамі прыгатавання ежы. Дык чаму не наладзіць урокі

Ляанід ЛАХМАНЕНКА.

БЫВАЙ, ПАНГАСІУС!

Імпартная рачная рыба ў нас ужо не будзе прадавацца, і мяне гэты факт узрадаваў, а вось жонку засмучыў.

Мне пангасіус абрыдзеў, у параўнанні з ім і ўюн — далікатэс. І што гэта за рыба, калі ад яе галова патэльні тлішчу? А жонка — наадварот — хваліць: «Ты паглядзі, якая далікатная, адходзіў няма, а ў аптовай краме за 7 тысяч купіць можна». Але ж я люблю карпа фаршыраванага і цяпер сам яго чынуць, здаймаю скурку... І гэта здарылася пасля таго, як жонка прынесла з крамы тры кілаграмы філе пангасіуса, а я з рынку — тры карпы, і кожны паў кілаграм.

Філе пангасіуса кінуў на патэльні, і праз некалькі хвілін можна падаваць на стол, а затым глядзець «Чыста англійскае забойства» ці вязаць чарговы савет, што жонка і робіць.

Лічыцца, што ў карпа шмат адходуў. Але не зусім так атрымліваецца пры фаршыраванні карпа, хоць паваждацца з ім прыходзіцца.

Найпершы рыбу неабходна ачыніць ад лускі, адрэзаць галаву і, выкінуўшы з іх жабыры, выкарыстаць для юшкі, выцягнуць з карпаў вантробы, парэзаць тушкі на кавалкі (кілаграмы карпа на 4 часткі) і з кожнага кавалка зняць шкуру, каб яна была кольцам, затым ад костак аддзяліць мяса (косткі не выкідаць), якое пойдзе на фарш разам з цыбуляй, сугарамі з батона, рыжкам... і ўсё гэта прапуськае праз мясарубку. Фаршам набіваюцца шкуркі карпа, і затым страва доўга тушыцца сярод буркаў, морквы і прыправ.

Карпаў у фаршыроўку сам (а на агонь ставіць жонка), але апускаю некаторыя тонкасі гатавання, бо кожная гаспадыня, якая мае цярпленне, можа справіцца з гэтай стравай. Хоць першы блін... але нічога страшнага. Галоўнае — атрымаць задавальненне і падысці да справы з душой. Кожны, хто паспытаў фаршыраванага карпа ці шчучака, забудзе пра філе пангасіуса.

Тут шмат залежыць ад звычкі і мясцовых традыцый. Напрыклад, жонка вельмі любіць перамаць — лепш іх сцімаць і прымае ў марзаліну. І я супраціўляўся сапраўды... зламаўся. А цяпер шчыра скажу, што перыемі іншым разам ідуць за далікатэс. А што датычыцца карпа, то нашы рыбакі без вялікіх намаганняў здольныя забяспечыць ім спажывацца круглы год.

Закругляюся. Фаршыраваны карп — гэта нацыянальная страва яўрэйскай кухні. А калі і нацыянальнаму страва прыняць пад наш нацыянальны напой, то можна рабіць любы гешэфт. Адным словам — бывай, марожаны пангасіус, а жывы карп заўсёды побач.

Сымон СВІТУНОВІЧ. Фота аўтара.

СПАЛІ РОДНУЮ МАЦІ

Дзве жанчыны загінулі на пахараў у Жлобінскім раёне. У вёсцы Кабанька 40-гадовай сын гаспадыні паіў у пакоі, што прывяло да пахара. Калі прыхалі выратавальнікі, дом палаў адкрытым полымем, а побач стаў невяржымы мужчына, які паведаміў, што ўнутры засталася яго 69-гадовая маці. Яе цела знайшлі пасля таго, як вогнацца патушылі. У Жлобіне выратавальнікі, што пад'ехалі да прыватнага дома, які палаў, заспелі побач са збудаваннем 25-гадовага гаспадары з чатырохгадовай дачкой. Труп 25-гадовай маці дзяўчынкі быў знойдзены выратавальнікамі. У Гомельскім абласным упраўленні МНС папярэдні прычынай пахара называюць парушэнне правілаў эксплуатацыі печы.

ТРУП СЫНА

Знаходчы раўняці ўнутры асабістага аўтамабіля ГАЗ-3110 на тэрыторыі свайго домаўладання жыхар вёскі Балотна Рагачоўскага раёна. Машына понасуцця выгарэла знутры. Абставіны здарэння пакуль нікому не зразумелыя, гавораць у прас-службе Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС. Вядома толькі, што напярэддзі гаспадар разам з сынам займаліся рамонтна машыны, а пасля 29-гадовай малады чалавек з'ехаў на ей па сваіх справах. Калі ён вярнуўся, ніхто не ведае. Сям'я ніколі не лічылася праблемнай, а загінулы ўвогуле не паіў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

СПАБОРНІЦТВА ДЛЯ РЕКЛАМІСТАЎ

Пачаўся прыём конкурсных работ на ўдзел у III Міжнародным фестывалі рэкламы і маркетынгу «Белы квадрат», дырэктарам-заснавальнікам якога з'яўляецца Асацыяцыя рэкламных арганізацый. Бізнэс-форум адбудзецца 14-16 красавіка ў Мінскім палацы культуры прафсаюзаў і вызначыць лепшых у галіне рэкламы і маркетынгу за мінулы год, спрымае тэндэнцыі развіцця рэкламнага рынку на год наступны.

Паводле слоў начальніка ўпраўлення і аховы праваў спецыялістоў і кантролю за рэалізацыяй Міністэрства гандлю Беларусі Ірыны Барышнікавай, сёння не дастаткова проста вырабіць якасны тавар, — важна таксама прадставіць яго спажываўцу, забяспечыць яго працоўнае на рынку.

У межах фестывалю будзе праводзіцца майстар-класы з удзелам зорак рэкламнай індустрыі замежных краін, а галоўнай складальнай застануцца конкурсы. Сёлета іх будзе 11. Сярод 91-я намінацыі ёсць і прапанаваныя для ацэнкі ўласна беларускіх брэндаў — відэаролікі, друкаваная і вонкавая рэклама

беларускага брэнда, фірменны стыль беларускага брэнда, з'яўляюцца (упакоўка) беларускага брэнда. Прадудледжана і правядзенне конкурсу сацыяльнай рэкламы. Конкурсныя работы — відэаролікі, прынты, PR-праекты, вонкавую рэкламу, інтэрнэт-рэкламу, комплексныя рэклам-

ня кампаніі будзе ацэньваць міжнароднае журы. Падаваць работы могуць як юрыдычныя асобы, так і прыватныя аўтары — вытворцы рэкламнай індустрыі, СМІ, службы маркетынгу прадпрыемстваў розных сектараў эканомікі.

«Асноўная мсія фестывалю — развіццё рэкламнага рынку Беларусі, прыцягненне замежных інвестыцый, павышэнне канкурэнтаздольнасці беларускіх прадпрыемстваў і тавараў як унутры краіны, так і за яе межамі, дзякуючы павышэнню якасці рэкламнай прадукцыі, кампетэнтнасці спецыялістаў, якія працуюць у гэтай галіне», — адзначае камерцыйны дырэктар фестывалю «Белы квадрат» Сяргей Саўчук.

Р.С. «Белы квадрат» адкрыты для інфармацыйных, камерцыйных партнёраў і запрашае да супрацоўніцтва ўсіх, хто бярэ ўдзел у падзеях, якія адбываюцца на рынку маркетынгу і рэкламы: www.adfest.by.

Святлана БАРЫСЕНКА.

«ПРАЦЯГВАЮ КІТАЙЦАМ ТАЛОНЧЫКІ, А ЯНЫ РАСПЛЬІВАЮЦА ВА ЎСМЕШЦЫ І КАЖУЦЬ МНЕ «ДЗЯКУЙ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Можна, на наступны месяц хочаце набыць?

— Грошы пакуль няма, вось пенсію атрымаю...

— А я куплю ў вас празрысты, — падхоплівае мужчына. — Не збірайце, але як вы размаўляеце на роднай мове, дык куплю.

«Пачуў, што гавару па-беларуску, дык ледзь з кулакамі на мяне не накінуўся»

Валіяціна Васільеўна Кавалёнак працуе кандуктарам на чэрць стайкі бзд малага год. Да гэтага больш за 30 гадоў і ўроўня «баранку?» тралейбуса. І гэты час прыпынкі аб'яўляла прынцыпова толькі па-беларуску.

— Валіяціна Васільеўна, ці даводзілася вам сустракаць у Мінску беларускамоўных кандуктараў?

— Асабіста не. Але пасажыры казалі, што і на 53 маршруце жанчына аблічэва па-беларуску. Вельмі прыемна, што не я адна.

— Вас, пэўна, часта пасажыры даймаюць пытаннем, нахвост «Чаму па-беларуску?». Як рэагуеце?

хлопцы ў адказ на маё «Што маеце на праезд» завілі: «Говорите на русском языке, мы вас не понимаем». А я кажу: «Хлопцы-малойцы, калі я прыязджаю ў вашу краіну, я ж не прашу, каб вы размаўлялі на беларускай мове».

— Гэта былі расіяне?

— Не ведаю, у іх жа на твары не напісана. Магчыма, і нашы. Чаго толькі не прыдумасць, абы толькі за праезд не плаціць. Хутчэй за ўсё нашы — сапраўдныя іншаземцы вельмі радыюцца, калі чуюць беларускую мову. Гляджу на іх твары і адразу рэзюмеш, што ім падабаецца. Кіраўніцтва паразмаўляе яшчэ. А калі чуюць дык наогул нават і адказваць спрабуюць па-беларуску. І такое было. Працягваю кітайцам талончыкі, а яны распльіваюцца ва ўсмішцы і кажучь мне «дзякуй». Калі я была ў Прыбалтыцы, прадавачка ў краме, калі пачула, што я гавару па-беларуску, здзівілася: «Дзіўны народ, беларусы, чаму заўсёды не размаўляеце на сваёй мове, яна ж у вас такая цудоўная».

— А як часта вам пасажыры адказваюць па-беларуску?

— Апошнім часам усё часцей і часцей чую ў адказ на сваё «дзякуй» «і вам дзякуй». Прычым так рэагуюць не толькі людзі майго пакалення, але і моладзь. А днёмі шольніцы з настаянцямі ехалі. Дык трэба было бачыць, як дзеткі зацікавіліся, калі пачулі беларускую мову.

— Я гляджу, вы такія ўсмішлява заўжды, ветліва. Няўжо вас ніколі пасажыры не выводзяць з сябе?

— Пасажыры, сапраўды, розныя сустракаюцца. На дзень жанчына

маладой дзяўчынай у Мінск з вёскі. Здаралася, вырвецца якое беларускае слова, дык гараджане пачынаюць у слона кідаць розныя абразы, нахвост «сяльбо» ці «дзяроўня»... Не дзіўна, што саромеліся гаварыць па-беларуску. А зараз, наадварот, ганаруцца, што хоць трохі, але судкаражыцца з роднай мовай. Сама вучыцца і ўнучку вучу. Паліна ў першы клас пайшла. Раз прыйшла са школы і хваліцца: «Бабуля, у класе ніхто не ведаў, што такое патэльня, а я і я расказала». З дамацядуў патрэнна, пэўна, пачынае. А настаянці сваю працу няхай робяць. Многім, каго я сустракаю ў транспарце, на рынку падабаецца беларуская мова. Я другі раз кажу: «Давайце і вы мяне падтрымаеце». Смяюцца. Трэба, каб кожны свядома прыйшоў да разумення, што гэта важна.

— Валіяціна Васільеўна, у вас ёсць унікальная магчымасць зварнуцца да ўсіх сваіх пасажыраў праз наш застак, папрасіць іх аб чым-небудзь...

— Бог яго ведае, што праціць. Вось сядзяць у салоне ўсе сур'ёзныя такія... Хочацца, каб часцей ставілі сабе на месца іншага, ды спадзіліся каб былі адзін да аднаго.

...На прыпынку ў царквы ў задня дзверцы зайшлі маладыя хлопцы. Апаўці праезд і працягнулі кандуктары пластыкавую бутэльку са свячэннай вадоў. Дзякуй, залятае мае, але я толькі ўчора сама хадзіла ў царку. «Дык усё роўна вазміце, тралейбус акрапіце». Прадуку кажучь: як ты да людзей — так і яны да цябе...

Надзея ДРЫЛА, фота аўтара.

пачуўся ў «гармоніі» — гафрыраваную яго частку. Быццам бы там можна нешта ўбачыць. Лічыў, пэўна, што замаскіравана. Я падшыла і шуктуку: «Хатка, паўвядзена да мяне перадам, а да лесу задам». Пасля такіх слоў людзі, звычайна, пачынаюць смяяцца і аплачваюць праезд.

У тым жа тралейбусным дэпо, што і наша геранія, працуе і беларускамоўны кіроўца.

Сяргей ШКІРОНАК, кіроўца тралейбуса № 33:

«Пасажыры на мяне глядзяць, як на іншопланецяніна»:

«Больш як 20 гадоў езджу на тралейбусе. Сам мінчанін. З дзяцінства люблю родную мову. Шкада толькі, што мала хто на ёй размаўляе. Трэба прывіваць любоў да мовы з дзяцінства. Але ж у школах чамусьці замежнай мове выдзяляюць больш часу, чым беларускай. Ці ж гэта правільна? Прыпынкі аб'яўляю выключна па-беларуску. Пасажыры па-рознаму рэагуюць. Адно захлапціцца, іншыя ж глядзяць як на іншопланецяніна. Забягаюць наперад, каб паглядзець на «беларускамоўнага дзівака за шклом». А раз падшыла да акенца жанчына. Думаў, па талончык. Гляджу, а гэта мая настаянцця беларуская мова Наталля Леанідэўна. Стаіць і ўсміхаецца. Я тады на 41 маршруце працаваў. Падпала мяне, падзаквала, што я не забяваюцца на родную мову».

БЕСКАТАКТНЫ ТЭРМОМЕТР У ВЫГЛЯДЗЕ ЛЮСТЭРКА СТОВАРЫНІ Ў ЯПОНІІ

Японскі электраапаратны канцэрн NEC распрацаваў бескатактны тэрмометр у выглядзе звычайнага настольнага люстэрка, паведамляюць інфармагенцыі.

Для таго, каб памераць тэмпературу з дапамогай новага градусніка, дастаткова проста паглядаць у люстэрка, не дэкараваўшы да яго. Праз некалькі секунд на люстэравай паверхні высвечваюцца вынікі. Калі тэмпература будзе вельмі высокай, то тэрмометр падае спецыяльны гукавы сігнал. Распрацоўшчыкі ўпэўнены, што створаны імі градуснік-люстэрка можна эфектыўна выкарыстоўваць для хуткай праверкі стану здароўя чалавека ў любым грамадскім месцы. На іх думку, такі спосаб вымярэння тэмпературы асабліва карысны і зручны ў час эпідэміі грыпу. У NEC плануець у бліжэйшы год прадаць больш за 5 тыс. падобных градуснікаў коштам ад \$1,2 тыс. да \$1,4 тыс.

АНТЫДЭПРЭСАНТ ПАСКОРЫЎ РЭАБІЛІТАЦЫЮ ПАСЛЯ ІНСУЛЬТУ

Прыём папулярнага антыдэпрэсанта паскорыў аднаўленне рухальнай функцыі ў пацыентаў, парализаваных пасля інсульту. Да такой высновы прыйшла група спецыялістаў пад кіраўніцтвам Франсуа Шале з Тулузскага ўніверсітэта, паведамляе ВВС. Справаздача падаследаванне апублікавана ў часопісе The Lancet Neurology.

Для ўдзелу ў даследаванні адобралі 118 пацыентаў ва ўзросце 18—85 гадоў, у якіх была парушана рухальная функцыя канечнасцяў у выніку інсульту. Падова добраахвотніцаў паравельна з курсам фізіятэрапіі на працягу 90 дзён атрымлівала плацэбар (прадукцыю), які з'яўляецца антыдэпрэсантам. Другая частка ўдзельнікаў атрымлівала плацэбу.

Пасля заканчэння курсу рэабілітацыі ўвучыцца з дапамогай спецыяльных тэстаў ацанілі рухальную актыўнасць пацыентаў па шкале Фюгль-Меера. Па выніках даследавання, аб'ём руху ў добраахвотнікаў, якія прымалі флуаксэцін) аказаўся амаль у паўтара раза вышэй, чым у членаў кантрольнай групы (34 і 24,3 бала па шкале Фюгль-Меера адпаведна).

Надзея ДРЫЛА. Фота аўтара.

«ДРУГІ ГАРЫЦЬ, НІБЫ ПРАМЕНЬ»

Што гэта за людзі «трэцяга ўзросту» і чаму яны сабраліся разам у адным месцы і ў адзін час, даведалася карэспандэнт «Звязды»

Крайна здароўя

Выпуск № 4 (240)

Доктар адкажа

Не нашкодзь сабе сам

«Паважаныя рэдакцыя! Дзякуй вам за артыкулы пра здароўе і дазваляе задаць некалькі пытанняў.
1. Дзе ўзяць медыцынскі спірт для настойвання траў?
2. Ці трэба прымаць для ачышчэння кішчэчніка вазелінавы алей?
3. Напішыце, калі ласка, аб праблеме крывацічку пасля выдалення зуба.
4. Ці разраджаюць кроў ібупрафен і парацэтamol?
3 павагай, сям'я Сцяпанавы з г. Віцебска».

Травы гатаваныя ці настоевыя?

Валеолаг 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Алена ГАРНІЦКАЯ:

— Трэба прызначыць, што мы, жыхары XXI стагоддзя, значна больш далёкі ад прыроды, чым нашы нядаўнія продкі, і часам нават не здагадаемся пра тое, што звыклімыя расліны могуць быць эфектыўнымі лекамі ад цэлага шэрагу захворванняў. Гэтай праблемай у наш час займаецца асобная навука ў медыцыне: фітатэрапія (у перакладзе з грэчаскай — «лячэнне травамі»).

Як жа ўжываць расліны? Можна, есці сырымі? А можа, прыгатаваць адвар ці настой? Усё залежыць ад рэчываў, якія з'яўляюцца атрымачы з раслін, і ад эфекту, якога мы хочам дабіцца. Існуе шэраг спосабаў гатавання лекавых прэпаратаў з раслін у хатніх умовах. Самы распаўсюджаны спосаб прымянення травяў — прыгатаванне з яе гарбаты падаўчы, перш за ўсё, маладыя травы, а таксама расліны, якія ўтрымліваюць эфірыяны алей — зуканіт, чабор, малярдушка. Калі ж такія травы кіпяціць, то карысныя алей хутка выпараваюцца. Калі ў расліне ўтрымліваюцца цяжкарастваральныя рэчывы, калі гэта драўніна або кара, карані або сцябло, то варта рабіць адвар. Але ёсць надта дэлікатныя травы, што не вынесуць ні гатавання, ні нават абварвання кіпенем. Іх лепей за ўсё пакласці на ноч у халодную ваду — расліна аддаць ёй свае сок. Гэта называецца халоднай выжыкай. З некалькіх траў можна адціснуць сыры сок. Толькі яго неляга захоўваць ні хвілінкі — трэба адразу ж піць або прымяняць як кампрэс. З дапамогаю спірту можна атрымаць настой раслін. Засыпаць траву ў бутэльку, заліць спіртам або гарэлкай так, каб пакрыць усю траву. Праз 2 тыдні настой гарыць. Медыцынскі спірт для гэтай мэты можна набыць у аптэцы, але толькі па рэцэпце ўрача.

Травы могуць дапамагчы пры лячэнні розных хваробаў. Аднак не варта кідацца ў краінацы! Перш чым пачаць прыём траў ці іншага сродку, трэба параіцца адносна яго са сваім урачом.

Самалечэнне травамі можа быць небяспечным. Неабходна разлічваць колькасць таго ж адвару, настою ці выжыккі. Бескантрольнае ўжыванне апошніх можа прывесці да перадазроўкі і адпаведна, да непажаданых наступстваў.

Наладзіць работу кішчэчніка

Урач фізіятэрапіі 18-й гарадской паліклінікі г. Мінска Ганна АДАШКЕВІЧ:

— У прамыслова развітых краінах ад хранічнага запору пакутуе 3 процанты моладзі, 8 процант у насельніцтва сярэдняга ўзросту і 20 процант у насельніцтва сталага ўзросту. Прычынамі запору могуць быць асаблівасці харчавання і паводзінь: лекі і хімічныя рэчывы; сістэмнае і неўрагеннае захворванне; анарэктальны і каларэктальны прычыны; хірургічныя абдымалыя ўмяшанні ў ўзрост (праблема, характэрная для новапаўналетніх, дзяцей і асобаў пасля 55 гадоў). Перш за ўсё неабходна звярнуць увагу на вылучэнне і лячэнне асноўнага захворвання.

Вылучаюць некалькі груп слабых і стымуючых сродкаў:

- тыя, што тармозяць адсорбцыю і стымуючых сакрэцыю;
- тыя, што спрыяюць павелічэнню аб'ёму змесціва кішчэчніка;
- якія змазваюць спізістую абалонку кішчэчніка (вазелінавы і міндалны алей — супраціпаказаняны, дарэчы, пры недастатковай функцыі падстраўнікавай залозы);
- астматычныя слабительныя;
- гліцэрынавыя спазмоліты.

Прымаць слабительныя сродкі трэба з вялікай асцярожнасцю і кароткі час — з-за ускладненняў у выніку іх прымянення. Раздражняльныя слабительныя можа прызначаць на тэрмін не больш за 1 тыдзень (у выпадках часовых эпизодаў затрыткі стула). Для працяглага лячэння хранічнага запору яны супраціпаказаняны, бо могуць стаць прычынай лекавай хваробы, якая праяўляецца пастаянным дзяржэннем; гіпакаліемія, інертнай тоўстай кішкі, дыстрафічных змяненняў сілізістаў, таксічнага дзеяння на печынь і ныркі, парушэння электрычнага балансу і страты вагі, залезнасці ад прыёму і пастаяннага павелічэння дозы раздражняльнага слабительнага.

Для прадухілення запору неабходна:

- 1. Ужываць дастатковую колькасць вадкасці.
- 2. Рэгулярна займацца фізкультурай.
- 3. Збалансавана харчавацца — з уключэннем ватрубя, цэлага пшанічнага зярна, свежых садавіны і гародніны.
- 4. Памятаць, што дастаткова адрэгуляваць лад жыцця, а выкарыстанне слабительных — не абавязковае.

Вазелінавы алей — вадкі парафін — гэта ачышчанае фракцыя нафты. Не раствараецца ў вадзе і спірэ. Пры прыёме ўнутр не усмоктаецца, можа выводзіцца натуральным шляхам, праз кішчэчнік. Прымаюць пры хранічных запорах па 1-2 сталовыя лыжкі ў дзень. Працяглы прыём можа выклікаць парушэнне стрававання. Для ачышчэння кішчэчніка не выкарыстоўваецца!

Што не рабіць пасля выдалення зуба?

Загадчыца стаматалагічнага аддзялення 18-й гарадской паліклінікі г. Мінска Сяргей МАРТЫНЕНКА:

— Аперацыя выдалення зуба з'яўляецца найбольш частай маніпуляцыяй, якая праводзіцца ў хірургічнай кабінце стаматалагічнага аддзялення і стаматалагічнага паліклінік. Сёння фармакалагічныя сродкі для мясцовага абязбольвання, узровень тэхнічнага аснашчэння хірургічных кабінетаў, а таксама высокая кваліфікацыя і прафесіяналізм урачоў-хірургаў-стаматолагаў дазваляюць праводзіць аперацыю выдалення зуба з найменшай рызыкай для пацыента. Аднак і пры любым іншым хірургічным ўмяшанні магчымыя ускладненні. Каб іх пазбегнуць, у першую чаргу пацыент павінен раскажаць урачу аб агальных стане свайго здароўя. Неабходна паведаміць пра хранічныя саматэчныя захворванні, каб урач загадаў магчымыя рызыку магчымых ускладненняў.

Варта звярнуць увагу на: алергічныя рэакцыі (асабліва на лекавыя сродкі для мясцовага абязбольвання); хваробы сардэчна-судзіннай сістэмы (перанесеныя раней інфаркты, інсульты, ішэмічную хваробу сэрца, артрыяльную гіпертэнзію і інш.); хваробы сістэмы крыві (парушэнне згусальнасці крыві, геміфілія, лейкоз, лейкаемія, трамбацытапенія, анемія); эпілепсія, сугаргавы сіндром, бронхіальная астма; парушэнне абмену рэчываў (цукровы дыябет і інш.); цяжарнасць.

Важную ролю ў прафілактыцы ускладненняў іграюць правільныя паводзіны пацыента да і пасля выдалення зуба. Перад выдаленнем зуба абавязкова трэба паесці (выдаляць на галодны страўнік неляга). Пацыенты з сардэчна-судзіннымі хваробамі павінны мець пры сабе сродкі першай дапамогі (нітрагліцэрын, валідол). Пацыенты з бронхіальнай астмай павінны мець пры сабе інгалятар.

Пасля выдалення зуба:

- 1. На працягу 2 гадзін устрымацца ад прыёму ежы.
- 2. Праз 30 хвілін пасля выдалення прыкласці холад на вобласць выдалення (праз тканіну).
- 3. Устрымацца ад паласкання ротавай поласці і ў дзень выдалення зуба, і пасля — да поўнага загойвання раны.
- 4. Не рабіць сагравальных кампрэсаў (неляга і сухая, і вільготная целыня).

Калі пасля выдалення зуба вы заўважылі, што рана працягвае крываціць, калі ласка выдаленага зуба дрэнна загоіваецца, баліць, з'явілася прыпухласць, варта звярнуцца да ўрача-стаматолага-хірурга па месцы жыхарства або ў дзяржаўнае паліклініку (у выхадны і святочны дні) для далейшага лячэння.

Прыём лекаў і біяхімія крыві

Загадчыца клінічна-дыягнастычнага лабараторыі 18-й гарадской паліклінікі г. Мінска Таццяна СТРАЛЬЦОВА:

— Многія лекавыя сродкі, якія выкарыстоўваюцца ў клінічнай практыцы, аказваюць выражаны ўплыў на вынікі лабараторных аналізаў. Урач павінен ведаць і ўлічваць гэтыя эфекты, паколькі дзеянне многіх лекавых сродкаў, асабліва калі яны прымаюцца працягла час, змяняе біяхімічны склад плазмы крыві, можа ўплываць на ўтварэнне, рост і высяпванне клетак крыві ў кацыявым мозгу, на згусальнасць крыві. Напрыклад, працяглы прыём сульфаніламідных прэпаратаў уплывае на функцыянальную ацэнку п'яночанага прабы, ад халестэра (парушэнне адтоку жоўці), на паказчыкі перыфернай крыві. Пры працяглым прыёме магачонных сродкаў неабходна кантралі электралітаў.

Парацэтamol, асабліва ў вялікіх дозах і пры працяглым прыёме, можа аказаць гепататаксічнае дзеянне, сістэматычна неабходна кантраліраваць перыферную кроў, асабліва колькасць трамбацытаў, паколькі парацэтamol павялічвае эфект непразмы антыагулянтаў (вытворных кумарыну), характэрнай прыкметай якіх з'яўляецца крывацічавасць (насававы, дзяснавы, скурныя гемарэжы, крывацічкі ўнутраных органаў). Развіваецца лекавая трамбацытапенія, для якой характэрна падаўжэнне часу капілярнага крывацічкі, зніжэнне скарачэння крывагнага згустка. Тармажэнне аграгацыі трамбацытаў узнікае пры працяглым прымяненні аспірыну, ібупрафену. Таму ў пацыентаў з парушэннем гемастазу неабходна дасканальна сістэматычны кантралі адпаведных лабараторных паказчыкаў.

Пры працяглым прыёме магачонных сродкаў, аскарбінавага кіслату, парацэтamolу, астрагенаў і шэрагу іншых гарманальных рэчываў магчымае павышэнне ўзроўню глюкозы ў плазме крыві і скажэння выніковага профілю. Вынікі прызначэння лекавых сродкаў — праграмаванне лекавага ўрача, але і тым, хто іх ужывае, неабходна знаёміцца з анатацыяй, якая прыкладваецца да павелічэння вагі ўдава. Акрамя таго, праведзеная навукова работа яшчэ раз пацвердзіла той факт, што ў кіраванні апетытам і колькасцю, пры спажываецца, вельмі важнае ролю адгрываюць увага і памяць чалавека.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Надзе

...КОЖНЫ ВАДЗІЦЕЛ ПАВІННЕН ВЕДАЦЬ, ШТО ДТЗ, ЯКОЕ АДБЫЛОСЯ, НЕ ЗАЎСЭДЫ СВЕДЧЫЦЬ ПРА ЯГО ВІНУ І НЕ ЗАЎСЭДЫ ЗА ГЭТА ПРАДУМЛЕЖАНА КРЫМІНАЛЬНАЯ АДКАЗНАСЦЬ. ТАМУ Ў ЛЮБОЙ СІТУАЦЫІ НЕАБХОДНА ЗАСТАВАЦА НА МЕСЦЫ АВАРЫІ

РАДДАР

6 ЗВЯЗДА 25 студзеня 2011 г. ...Я ЛІЧУ, ШТО ТРЭБА ЎЗМАЦНАСЦЬ ЗА КІРАВАННЕ Ў СТАНЕ АЛКАГОЛЬНАГА АП'ЯНЕННЯ. А ТО ЗАБЯРУЎ У ЧАЛВЕКА ПРАВЫ, А ЁН І ДАЛЕЙ ПРАЦЯГАЕ ЕЗДЗІЦЬ НАПАД-ПІТКУ.

А ў нас...

На вуліцах Гомеля атрымаў працяг праект пра размяшчэнні над дарогамі агітацыйных расцяжак на дарожную тэматыку. Супрацоўнікі ДАІ самі прымалі адмысловыя слоганы-дэзэны на тэму ПДР — расказала начальнік аддзялення па агітацыі і прапагандзе ДАІ УУС Гомельскага аблвыканкама Марыя Крыванова. — У першую чаргу дэзэны атуюць за бяспеку на дарогах.

У Магілёве супрацоўнікі ДАІ сумесна з прадстаўнікамі Праваслаўнай царквы правялі акцыю «Каляднае святло», прымеркаваную да калядных свят. Паводле слоў начальніка аддзялення па агітацыі і прапагандзе УДАІ УУС Магілёўскага аблвыканкама Вікторыя Жэйнер, інспектары ДАІ наведлі дзіцячую прыродную школу, дзе правялі сярэд дзетка адмысловыя конкурсы на дарожную тэматыку.

У Мінску сёння стартуе акцыя «Асцёржана — пешаход». Прагта паведамліла начальнік аддзялення па агітацыі і прапагандзе УДАІ УУС Мінскага аблвыканкама Жанна Трайна. На вуліцах горада будзе ўзмоцнены рэжым працы супрацоўнікаў ДАІ і дружнайніку.

Ва Уздзенскай гімназіі супрацоўнікамі Упраўлення ДАІ Мінскай вобласці і ДАІ Уздзенскага раёна пры падтрымцы Упраўлення адукацыі была праведзена акцыя па прафілактыцы дзіцячага траўматызму «Крайнае сярэдняе». — Гаворыць старшы інспектар па агітацыі і прапагандзе ДАІ Мінскай вобласці Алег Цюрын. — Мерапрыемства арганізавана пад эгідай «Узаемапаразуменне» (новыя правілы бяспекі на дарогах), якая пераняла эстафету мінулагагодняй праграмы «Мінус сто».

Спецпраект газеты «Звязда» і Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі МУС Рэспублікі Беларусь

«ПЕШАХОДНЫ ПЕРАХОД — БЯСПЕЧНАЕ МЕСЦА ДЛЯ ЛЮДЗЕЙ, КАЛІ ЯНЫ ВЫКОНВАЮЦЬ ПРАВИЛЫ»

Максім ПАДБЯРОЗКІН, падпалкоўнік міліцыі, намеснік начальніка УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь:

...чалавеку, які вырашыў нечакана для ўсіх перайсці альбо хутка перабегчы вуліцу праз пешаходны пераход, трэба напачатку спыніцца, як таго патрабуюць Правілы дарожнага руху, пераканацца, што транспарт спыняецца, і тады працягнуць свой манеўр.

салютна адсутнічае пацукі самазаванання на дарозе. Чалавек пад «градусам» можа ўпасці, стаць на калені і нават рухацца паўзком па праезнай частцы. Зразумела, што прымусяць законнаслушнага вадзіцеля аказаць такому небару некую дапамогу на дарозе ДАІ не можа. Але ж у такіх выпадках, паважаныя кіроўцы аўтамабіляў і таварышы пешаходаў, набярэце абавязкова «102» і скажыце дзяжурнаму «трывожныя» каардынаты. Такім чынам мы зможам выратаваць жыццё чалавеку, а можа, нават змяніць яго да лепшага ў будучым... — Ці існуюць у ДАІ нейкія дзейсныя меры да пешаходаў, якія пераходзяць дарогу на неаргульмованым пераходзе, не зяртаючы аніяк увагі на транспарт, што рухаецца ў абодвух напрамках? — У такім разе самаўзручэнне пешаход рызыкае аказацца пад коламі транспарту. Зразумела, што вадзіцелі транспартных сродкаў павінны прапуюць надзвычайную уважлівасць пры пад'ездзе да «зебр». Праўда, і чалавеку, які вырашыў нечакана для ўсіх перайсці альбо хутка перабегчы вуліцу праз пешаходны пераход, трэба напачатку спыніцца, як таго патрабуюць Правілы дарожнага руху, пераканацца, што транспарт спыняецца і тады працягнуць свой манеўр. Пешаходны пераход хоць і бяспечнае

Міхась Міхайлавіч, апошнім часам на дарогах краіны пачасціліся выпадкі наезду на пешаходаў, якія пасля вялікай дозы алкаголю могуць сядзець на праезнай частцы альбо ляжаць. Вадзіцелі, як правіла, такі небарак стаяць аб'ячы і імчацца далей. Але хтосьці можа не прыкмеціць такога чалавека...

— На жаль, нягледзячы на сур'ёзныя меры, якія прыдымае дзяржава, у нашым грамадстве яшчэ не да канца вырашана праблема асацыяльнага ладу жыцця асобных грамадзян. Як вынік, у такіх асацыяльных элементаў, якія штодня жывуць дзеля бутэчкі, аб

Добразлычывасць і ўзаемапаразуменне

Вось што трэба супрацьпаставіць агрэсіўным паводзінам удзельнікаў дарожнага руху. За чатыры гады ажыццяўлення праграмы па папярэджанні ДТЗ «Мінус 100» удалося дамагчыся пэўнай эфектыўнасці і станоўчых вынікаў, але разам з тым выявіліся і найбольш актуальныя праблемы, якія пакуль не ўдаецца вырашыць. І асноўная сярэд іх — гэта канфліктныя, агрэсіўныя паводзіны удзельнікаў дарожнага руху, лічыць начальнік Гродзенскай абласной Дзяржаўнай інспекцыі Сяргей ТАЛАТАЙ.

У выніку — масавыя парушэнні правілаў праезду пешаходных пераходаў, прыпынку-стаянкі (нязручнасці для кіроўцаў, камунішчыкаў і г.д.), ігнараванне ПДР пешаходамі, узамная агрэсія і неразуменне, па-рэшэнню мноства дарожна-транспартных здарэнняў з удзелам нецярпелых — як кіроўцаў, так і пешаходаў. Такім чынам, праграма «Мінус 100» у некаторым

сэнсе вычарпала сабе і патрабуе выпрацоўкі канцэптуальна новых, дзейсных формаў у арганізацыі працы. Да чаго і будзе імкнецца новая праграма «Узаемапаразуменне», накіраваная на стварэнне ўмоў максімальнай абароненасці ўсіх удзельнікаў дарожнага руху. — У рамках праграмы «Узаемапаразуменне» мы пазіцыянуем наладжванне нармальных, добраахвотных, паважлівых адносін паміж усімі удзельнікамі дарожнага руху, якія з разуменнем ставяцца да выканання ПДР, да цяжкасцяў, што ўзнікаюць у працэсе дарожнага руху, да іншых яго удзельнікаў і працы супрацоўнікаў Дзяржаўнай інспекцыі, — значае Сяргей Талатай. Асноўныя мерапрыемствы праграмы аб'яднаныя па дзесяці розных кірунках, галоўнай задачай якіх з'яўляецца фарміраванне ўстойлівай грамадскай свядомасці пра неадпаведнасць парушэнняў заканадаўства ў галіне дарожнага руху, выхаванне павагі і добразлычывасці. І гэтую працу, перакананы Сяргей Талатай, цяжка выканаць без актыўнага ўдзелу сродкаў масавай інфармацыі.

Уладзімір ГАЙШУН, начальнік аддзела дазнання ДАІ ГУУС Мінгарвыканкама: «ІНСПЕКТАРА ДПС ДА КОЖНАГА ВАДЗІЦЕЛЯ НЕ ПРЫСТАВІШ. У КОЖНЫМ АСОБНЫМ ВЫПАДКУ НА ДАРОЗЕ ГАЛОЎНЫ СУДДЗЯ — ТВАЁ СУМЛЕННЕ»

асяроддзі. Паколькі амаль у кожнай сям'і ёсць асабісты транспарт, то існуе вялікая верагоднасць таго, што чалавек, нават які з'яўляецца звычайным законапаласлушным пешаходам, а не гора-шумхаварам, можа трапіць у дарожна-транспартнае здарэнне. На жаль, церапашыя жыццёвыя рэаліі пацярджана, што такое меркаванне — не варажба на кафейнай гучы. Штодня на дарогах краіны здараюцца ДТЗ, вынікам якіх з'яўляюцца не толькі дробныя драпыні ці спалох, але і зламаныя лёсы, і чалавечыя трагедыі. Значная частка небудуманых вадзіцельскіх манеўраў, бяспечнасці пешаходаў і аматараў пракацыя пад «градусам» прыпадае на Мінск. Што падштурхоўвае чалавека быць парушальнікам Правілаў дарожнага руху? Якія віды вадзіцельскіх «праколаў» найбольш характэрныя для сталічных дарог? Вынясенне справядлівага вердыкту ў спрэчнай сітуацыі і, нарэшце, пошук вадзіцеля, які з'ехаў з месца дарожна-транспартнага здарэння. Пра гэта і шмат пра што іншае наша размова з начальнікам аддзела дазнання ДАІ ГУУС Мінгарвыканкама, падпалкоўнікам міліцыі Уладзімірам ГАЙШУНОМ.

— Уладзімір Уладзіміравіч, ваша дзейнасць на працягу года звязана з вынісамі пераможнага пешахода і вадзіцелям-парушальнікам ў спрэчных сітуацыях. Вам часта даводзіцца ўспамінаць казку, дзе сумняваліся як правільна паставіць коску ў фразе «казніць нельга помілаваць».

— Смяротнасць сярэд пешаходаў і вадзіцеляў у выніку ДТЗ. Адметна, што па выніках 2010 года ў параўнанні з аналагічным перыядам папярэдняга года колькасць ахвар ДТЗ на вуліцах Мінска значна знізілася. Не хочацца называць паранальныя лічбы, бо за такой статыстыкай — чалавечая трагедыя, але ж праграма «Мінус 100» выканана, калі можна так выказацца, з вялікім запасам.

— На ваш погляд, вадзіцелі сталі больш акуртныя ездзіць ці пешаходы пераходзяць праезную частку толькі па «зебрах» ці на зялёны сігнал святлафора? — Думам, што заслуга ў гэтым і сродкаў масавай інфармацыі, і інспектараў Дзяржаўнай інспекцыі, і людзей, што прауюць над змяншэннем траўматызму на нашых дарогах.

— Відэоча, што пачатак года — гэта якраз той час, калі можна зяртаць да пэўных статыстычных звестак за год мінулы і абмяльваць контуры вадзіцельска-парушальніка на дарогах сталіцы, вызначыць прычыны ДТЗ, самы «гарачы» для інспектараў ДАІ перыяд года і чаму... — На жаль, у нашым ведастве не шмат больш пунктаў, па якіх вызначаюцца статыстычныя звесткі. Спынімся на асноўных з іх. Самая бялагучая пазі-

— Апошнім часам вельмі шмат выпадкаў наезду на пешаходаў... — На жаль, гэта так, хоць пешаходная тэма актуальна была заўсёды, бо гэтая катэгорыя удзельнікаў дарожнага руху ў параўнанні з вадзіцелямі менш абаронена. За мінулы год на сталічных дарогах зарэгістраваны 491 выпадак наезду на людзей, што вяртаецца ў вуліцу. Хоць гэта і на парадак менш, чым у 2009 годзе, халенна б параіць адзінці дарослым хадзіць па вуліцы ў адзенні ці з сумкамі, дзе ўмацаваныя флікеры. А яшчэ, пераходзячы дарогу нават на зялёнае святло, быць надзвычай уважлівым і асцярожным, каб, не дай божа, не трапіць пад колы аўтамабіля.

— Якая пара года і час сутак з'яўляюцца самымі траўмабязпечнымі? — Калі браць месяцы, то найбольш «гарачымі» з'яўляецца пачатак года — студзень (у 2010 годзе было зафіксавана 101 дарожна-транспартнае здарэнне), а таксама кастрычні і ліс-

Вынікі работы дзяржаўнай аўтаінспекцыі Прыдзвінскага краю за 2010 год абмеркавалі перад старым Новым годам. Між іншым, падчас навагодніх святкаванняў супрацоўнікі ДАІ на чале з начальнікам упраўлення Сяргеем МАТАРОНКАМ вельмі пастараліся, каб святы прайшлі спакойна. І яшчэ пастараліся стварыць удзельнікам дарожнага руху святочны настрой. ДАІ зладжана забяспечвала парадак падчас навагодняга шэсця на галоўную плошчу вобласці — плошчу Перамогі. Дзед Мароз і Снягурка — супрацоўнікі ДАІ ў службовым аўто — узначальвалі доўгую калону казачных персанажаў. А ў адзін з наступных дзён віншавалі аўтааматараў са святамі. Па выніках мінулага года стала вядома, што сітуацыя на дарогах самага паўночнага краю не вылікае асаблівай трыюфы. Наадварот, адпаведнае паказчыкі вылікаюць аптымізм.

А ў нас...

У Брэсце ў актавай зале ўпраўлення ДАІ прайшла акцыя «Калядная казка», на якую былі запрошаны дзеці з сацыяльных прэтулкі вобласці. У ролі казачных персанажаў выступілі супрацоўнікі ДАІ. — Раней супрацоўнікі ДАІ самі ездзілі віншаваць дзетка. Сёлета ўпершыню ў гісторыі ДАІ, дзеткі з такіх прэтулкі самі прыехалі да нас, — расказала начальнік аддзялення па агітацыі і прапагандзе УДАІ Брэсцкага аблвыканкама Наталля Сахарчук. — Напрыканцы ўсе дзеці атрымалі флікеры ў выглядзе сэрца, а таксама салодкія падарункі з рук Дзеда Мароза.

Быць «узаемапаразуменню»

Сёння ў 11.00 у Мінску адбудзецца прэс-канферэнцыя з начальнікам УДАІ УУС Мінскага аблвыканкама, падпалкоўнікам міліцыі Мікалаем Міхайлавічам Караткевічам. Сустрэча будзе прысвечана вынікам працы ў 2010 годзе, а таксама мяркуецца агучыць планы на будучы год. У рамках гэтага мерапрыемства з журналістамі кіраўніцтва абласнога ведамства азнаёміць прысутных з вельмі важнай падзеяй: тут адбудзецца прэзентацыя распусліканскай праграмы «Узаемапаразуменне».

Мароз і сонца, дзень цудоўны...

Учарашні дзень на Міншчыне выдаўся даволі сонечным і марозным. Калі вадзіцелям за шклом адчуваўся адраза подых вясны, то для супрацоўнікаў Дзяржаўнай інспекцыі мароз і асабліва яркае сонца, якое прымушае прыжмурацца — далёка не самыя лепшыя спадарожнікі ў нясеіні службы. Праўда, гэтыя прыродныя сюрпрызы — не перашкода ў паўнаватрасным выкананні сваіх службовых абавязкаў для супрацоўнікаў прысталай ДАІ — інспектара ДПС, старшага лейтэнанта міліцыі Дамітрыя Сычуўскага і яго калегі, лейтэнанта міліцыі Аляксандра Марчанкі, якія патрулююць участак трасы Віцебск — Мінск. У інтэнсіўнай транспартнай плыні яны беспамылкова выявляюць парушальніка хуткаснага рэжыму, пры неабходнасці не толькі выпішчу квітанцыю на аплату штрафу, але і дадуць вадзіцелю добрую парадку, як хутка трапіць у той ці іншы раён сталіцы.

Марыя ДЗЬЯКАВА, старшы інспектар па агітацыі і прапагандзе Дзяржаўнай інспекцыі Савецкага раёна г. Мінска: «Да баек пра бландзінак за рулём стаўлюся з гумарам»

— А ў вас ёсць свае дзеці? — Не, я пакуль не замужам. Але дзяцей люблю. Вы б бачылі, з якой цікавасцю слухаюць выхаванцы дзіцячых садкоў і школ дзядзькаў і цёткаў у форме, задаюць свае пытанні і адказваюць на нашы. Праўда, трапляюцца і такія — гэта, які правіла, старэйшыя школьнікі. — Якія кажуць, што ім такія ўрокі не патрэбныя, маўляў, і так ужо ўсе ведаюць. І да іх знаходзім падышоў, стараемся зацікавіць кожнага. Больш за ўсё радуе тое, што наша праца дае свае вынікі: з кожным годам колькасць ДТЗ з удзелам дзіцячых зніжаецца.

— Многі бацькі, нягледзячы на неаднаразовае рэкамэндацыі інспектара дарожнага руху, працяваюць перавозіць малых без спецыяльнага аўтакрэсла. А вы сваіх дзіцячых будзеце прышпільваць? — Безумоўна: хто, як не мама і тата, павінны клапаціцца пра бяспеку свайго дзіцяці! — Мара, звязаная з міліцэйскай формай, здзейснілася, а што наокем машыны? — У мяне ўжо чатыры гады стажа пайшоў. Аўтамабіль і рух — гэта мая слабасць. Я вельмі люблю ездзіць за рулём, асабліва ўвечары, калі мала машын. Бывае, пасля працы выязджаю на кальцавую і атрымліваю задавальненне проста ад таго, што еду.

— Супрацоўнікі агітацыі і прапаганды выязджаюць, як правіла, на ДТЗ з фотаапаратам. Якое здарэнне вас уразіла, запомнілася больш за ўсё? — Я ўладкавалася на працу ў ДАІ 10 чэрвеня. І ўжо ў 20-х хвілінках мне давялося рабіць крывавае кадры — наступствы жудаснага ДТЗ. Гэта, скажу я вам, відэвішча не для слабацёрывых. Магчыма, чулі пра тое, як маршруткі выехалі на сумасрэчную паласу і сутыкнуліся з трайлебусам? Вінуінік, кіроўца маршрутку, які пасля сутыкнення нагавала гармонік, памёр у бальніцы. У трайлебусе, на шчасце, ніхто не пацярпеў. Два пасажыры маршрутку атрымалі траўмы.

— А самай небудзь трапілі ў непрыемную сітуацыю на дарозе? — На маім рахунку толькі адно дарожна-транспартнае здарэнне. Ды і тое не па маёй віне. Дык, які ўехаў ззаду, не разлучыў адлегласці і ўрэзаўся ў мой аўтамабіль. Пасля гэтага здарэння я зламала сабе на думцы, што стала сачыць не толькі за сваімі дзеяннямі, але і стараюся прадабачыць і дзеянні іншых кіроўцаў... — Што, на ваш погляд, можна было б змяніць у падрыхтоўцы кіроўцаў, у Правілах? — На якасці падрыхтоўкі кіроўцаў у аўташколе (я думаю, многія так лічаць) добра б адбылася павелічэнне гадзін практычнага ваджэння на годдзе. Гэта больш датычэння ца влічкі гароду. Я сама не так даўно вучылася ў аўташколе. Там

— Марыя, вы, які большасць нашых гераінь, выбіраюць сабе прэфсію, пайшлі па шлях бацькі? — Не, у маёй сям'і ніхто ніколі не насяў пагоню. Я перша. Колькі сабе памятаю, заўсёды марыла пра ўласную машыну і міліцэйскую форму... Таму пытаньня, куды паступаць пасля школы, перада мной не стаяла. Акадэмія Міністэрства Унутраных спраў — і кропка.

— Дзяржаўная інспекцыя — ваша першае месца працы? — Не, дурое. Спачатку, з мая 2009 года, я ахоўвала парадак у метрапалітэне. Шчыра прызнаюся, мне там не надта падабалася. І нядзюна: практычна штодзень даводзілася «валяваць» з п'янымі мужчынамі, якія рваліся на платформы. Я правіла, яны не надта хацелі падпарадкавацца маладой дзівушчыне, хоць і ў форме. Што казаць, не ўспрымалі мяне ўсур'ёз, не баяліся. Асобныя нават прасілі паклікаць «нармальнага» міліцыянера. Летас, у пачатку чэрвеня, ўладкавалася ў аддзел агітацыі і прапаганды ДАІ Савецкага раёна сталіцы. Новая праца мне прыйшлацца да душы. Яна больш разнастайная, пастаянна праводзім нейкія новыя мерапрыемствы прафілактычнага характару.

— Зіма лічым зніжэнне агульнаму мову, з дарослымі ці з дзецьмі? — Асабіста мне — з дзецьмі. І гэта зразумела, бо пераламваць свядомасць дарослага самадастадовага чалавека, сапраўды, задана не з лёгкай. Але спрабуем. Гэта наша работа. Вось не так даўно правадзілі сумесна з супрацоўнікамі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях акцыю «Бяспечны аўтамабіль». На працягу некалькіх гадзін выбарчана спынялі кіроўцаў і правяралі іх навыкі карыстання вогнетушыцелем. Пасля міні-спыткі кожны з «экзаменуемых» атрымліваў лісточку з рэкамэндацыямі ад ДАІ. Большасць удзельнікаў дарожнага руху, што прыёма, з разуменнем, а некаторыя і нават з непадробнай цікавасцю ставяцца да падобных акцый. Але ж бываюць і іншыя...

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Можна прывесці прыклады, якія гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

— Уладзімір Уладзіміравіч, падводзячы вынікі нашай размовы, можна вывесці класічную формулу, якая гарантавала б бяспеку на нашых дарогах? — Наўрад ці знойдзецца ўніверсальная парада для такога выпадку. Мне здаецца, што кожнаму з удзельнікаў дарожнага руху трэба больш адказа на ставіцца да сябе і іншых. Інспектара дарожна-патрульнай службы да кожнага вадзіцеля не прыставіш. У кожным асобным выпадку на дарозе галоўны суддзя — тваё сумленне.

«Да баек пра бландзінак за рулём стаўлюся з гумарам»

ГАРАДЦЫ ЯК МУЗЫЧНАЯ ЗОНА

Імпрэза

«Вы яшчэ не слухалі беларускую музыку? Тады мы едем да вас!...» — з гэтых слоў звычайна ўсё пачынаецца, і ў горад прыязджаюць музыкі. Ужо шмат такіх гарадоў, дзе пасяліліся фестывалі і святы, прысвечаныя менавіта беларускай музычнай культуры.

Адным разам усё не канчаецца і музыку працягваюць іграць далей — год за годам, канцэрт за канцэртам.

У Заслаўе святы музыкі ўтульна пачуваецца ўжо 11 гадоў. Але гэты час прайшоў нават некалькі разоў. Проста слухач нібыта абрастае новымі знаёмымі — імі становяцца кампазітары, творцы якіх ты пачуў, пра якіх ты ведаў да гэтага моманту. Канцэртнае камернае музычнае тэатраў Дадзіёмаў. У Заслаўе яна ўжо распавяла пра дзядушкі беларускіх сядзіб, дзе стваралі і выконвалі музыку, пра сьпяўныя беларускія дынастыі, шлях якіх складалася часам парадэксальна, — напрыклад, як у Ельскіх, Агіньскіх, Карловічах. У апошні год былі выданыя асобы. Яна Карловіч брэй апантаным беларускаму, захапіўшы фальклорам, а лёс яго паслядоўніца Мечыслава, наадварот, склаўся так, што ён вымушаны быў з'ехаць з радзімы і пазней стаў польскім кампазітарам.

«Што за несправядлівасць!» — часам думаеш падчас канцэртаў, калі гучыць іх музыка на радзіме сёння. Гэта ж колькі яшчэ тлумачыць і тлумачыць нашым суайчыннікам, што выдатныя асобы могуць і павінны быць вернуты ў родную культуру хоць бы праз стагоддзі. А бывае так, што стагоддзі не патрэбны, каб імёны (якія яшчэ нядаўна былі на слыху), забываліся. І гэтую несправядлівасць ствараюць ужо не складаныя часы, хітраспляценні гісторыі, а наша кароткая памяць.

Сёлетня 100-гадовая кампазітарка Дамітрыя Лукаса — творцы мінулага стагоддзя. Яго музыку ў Беларусь (зусім жаміндаўна) чупі ўсе. У оперным тэатры ішла яго опера «Кастусь Каліноўскі». Ён пісаў музыку да тэлеспектакляў, кінафільмаў, яна гучала па радыё — калісьці Лукас загадаў музычнай рэдакцыі беларускага радыё.

Яго музыка меладыйная, у ёй можна падаць фальклорныя матывы, якія адразу да-

шасць з нас родам, паступова сыходзіць у пясок. І я вельмі баюся, што калі-небудзь прыйдзеца так аднаўляць музыку XX стагоддзя, як нам некалі прыйшлося аднаўляць музыку XVI — XVIII стагоддзяў. Мы ў архівах шукалі творы, імкнуліся ўвесці ў мастацкую практыку, але без дзяржаўнай падтрымкі, калі б ноты выдаваліся, гэта здзейсніцца не магло. Ідэя сённяшняга фестывалю — гэта горадскі музычны эпох, які мае месца ў гісторыі разумнай культуры Беларусі. Таго разому, які нагадваў аддзяліў XX стагоддзе ад стагоддзяў папярэдніх — прычым па вельмі аб'ектыўных прычынах. Таму што беларускія класікі нацыянальнага музычнага мастацтва XX стагоддзя не маглі ўсведамляць сябе нашчадкамі кампазітараў папярэдніх эпох. У адрозненне ад рускіх, польскіх, нямецкіх, італьянскіх майстроў, у якіх станаўленне нацыянальнай школы і рух да сябе быў бесперашкодным.

У сваю чаргу, кампазітары XVIII, XIX стагоддзяў абсалютна не маглі стаць тым падмуркам, на базе творчасці якіх маглі разгарнуцца нацыянальнае школа, таму што яны не былі прадстаўнікамі нацыянальнага беларускага мастацтва: яны працавалі на беларускай зямлі, якая не называлася Беларуссю на той час, калі мова не была дзяржаўнай, калі не магло быць адзінай пэўнай бездакорнай нацыянальнай ідэі, што спараджала ва ўсіх краінах выбухі нацыянальнага мастацтва 200 гадоў таму. У Беларусі спецыфічны лёс: яна становілася донорам для іншых культур. Свой лёс прыносіла ў ахвяру... Таму і ўзнік гэты «разлом эпох». Мы рэканструюем непарыўнасць гэтага працэсу, кампенсуючы тыя зломкі, якія опандала наша гісторыя. Менавіта таму ў нашай сённяшняй праграме паўданае непаводнае. Музыка дынастыі колішніх, у якіх першыя прадстаўнікі былі апантанымі дзеячамі Беларусі, а іх нашчадкі пакінулі Беларусь. Яна заставалася іх марай, якую потым здзейснілі кампазітары XX стагоддзя. І таму сёння іх музыка яднаецца ў адзінай прасторы на заслаўскай

ДОМРАЧАВА ЗАВАЯВАЛА БРОНЗУ У МАС-СТАРЦЕ

ЛІДАР нашай зборнай, якая ніколі раней не перамагла ў мас-старце, вызначылася ў гэтай дысцыпліне ў мінулыя выхадныя. На этапе Кубка свету ў італьянскім Антхольцы Дар'я Домрачава (на фота ў цэнтры) заняла трэцяе месца. Акрамя таго, яна стала адзінай з трываццяй ўдзельніцай, хто адстраляўся «на нуль».

Нагадаем, што ў спрынце Дар'я прамакнулася пяць разоў і заняла ўсяго толькі 60-е месца, прымусіўшы пахваліцца сваёй бальельчыкай. Але на гэты раз усе чатыры агнявыя рубяжы наша біятлістка прайшла без промахаў. Пасля чацвёртай стральбы яна першай выхадзіла на заключны этап лыжні разам з французжанкай Бруне. І спачатку нават агляздалі суперніцы. Але сілы пакінулі Дар'ю — спачатку яе абышла Бруне, а потым і нарвежка Бергер. У выніку Бергер з двума промахамі заняла першае месца, французжанка Бруне з адным промахам стала другою.

Дар'я Домрачава была адзінай удзельніцай мас-стартаў ад беларускай зборнай. Астатнія біятлісткі не ўвайшлі ў спіс 30-ці наймацнейшых. А вось у эстафете наша жаночая каманда спынілася ў кроку

СПОРТ-ТАЙМ

ЦУПЕР І КУШНІР ЗНОЎ НА П'ЕДЭСТАЛЕ

Нашы фрыстайлісты Ала Цупер і Антон Кушнір сталі прызёрамі этапу Кубка свету, які праходзіў у выхадныя ў Лэйк-Плэсідзе (ЗША). Ала Цупер з вынікам 186,42 бала стала сярэбраным прызёрам. А перамагла амерыканка Эшлі Колдуэл. На трэцім месцы — кітайка Сю Ментаа. Нагадаем, што на папярэднім этапе наша спартсменка нашам заявава-ва сярэбраны медаль. Дэбютантка нашай зборнай, 18-гадовая Ганна Гуськова заняла 13-е месца сярэд 19 удзельніц.

У мужчынскіх спаборніцтвах Антон Кушнір стаў бронзавым прызёрам, набраўшы суму 241,42 бала. Тудзень таму на этапе Кубка свету ў канадскім Мон-Кабрыялі беларусы пераможам. Наступны этап Кубка свету адбудзецца 29 студзеня ў Калгары (Канада).

У агульным заліку Кубка свету леташні пераможца Антон Кушнір займае пакуль трэцяе месца. А Ала Цупер, якая прышла ўдзел толькі ў двух этапах, знаходзіцца на чацвёртым радку.

АЗАРАНКА ПРАЙГРАЛА У 1/8 AUSTRALIAN OPEN

На Адкрытым чэмпіянаце Аўстраліі па тэнісе Вікторыя Азаранка ў 1/8 прайграла з лікам 3:6, 3:6 кітайцы На Лі. На гэтым выступленні ў адзіночным разрадзе для Вікторыі скончаны. Нагадаем, што летась яна дайшла да 1/4 фіналу.

А вось Максім Мірны і Данііл Нестар выйшлі ў чвэрцьфінал мужчынскага парнага разраду, перамагшы ў трэцім крузе аўстралійцаў Карстэна Бола і Крыса Гучыёне (6:4, 7:5).

Алена КРАВЕЦ.

Хакей. КХЛ

АПОШНЯЯ МЕТРЫ: НІ КРОКУ НАЗАД

НАПАДАЮЧЫ «Дынама» і нацыянальнай зборнай Беларусі закінуў пераможную шайбу ў важным матчы рэгулярнага чэмпіяната КХЛ і прынесь мора прыемных эмоцый сваім прылічкікам. Здаецца, добрая навіна, аднак... нападаючага завуць Аляксей Угаруў, і прынесь ён перамогу сваіму маскоўскаму «Дынама» ў паядынку з мінскімі цэзкамі.

матч. Першыя два перыяды ў нас было шмат памылак: грашылі не дакладнымі перадачамі, дрэнна згулялі. За першыя шэрагі хвілін у нас было каля васьмі кідоўку ў створ вараццо — гэта вельмі мала, таму мне крыўдна. У трэцім адрозку мы згулялі лепей па кідах, але, забіваючы адзін гол, на перамогу найграчэ немагчыма», — заявіў Марэк Сікора.

Гэтым паражэннем «Дынама» яшчэ больш ускладніла сабе барацьбу за месца ў плей-оф. Па стане на панядзелак мінчане займаюць восьмае месца ў Заходняй канферэнцыі, саступаючыся 4 балы рыжскім цэзкам. Дзявяты радок у Ніжагародскага «Тарнеда», якое саступае беларусам тыя самыя чатыры балы, аднак мае дзве гульні ў запасе. Каб не скончыць выступленне ў сезоне, мінчанам трэба перамагчы ў кожным бліжэйшым матчы. Пра тое, ці атрымаўся гэта ў супрацьстаянні з чэхавымі «Віцязем» (матч учора скончыўся пасля падпісання газет у друку), чытайце ў наступным нумары «Звязды».

Юрэн БАРАКАСА.

А пачынаўся матч звышпааспяхова для мінчан. Прайшло ўсяго 18 секунд ад стартавага ўкідвання шайбы, як форвард Петр Сікора прыпыніў ход секундамера на табло арэны «Лужнікі» ў Маскве. Атрымаўшы шайкоўны пас ад Дамітрыя Мясхіш, чэшскі «зубр» выкаціўся пад вострым вуглом на варацы гаспадароў і магутным кідокам пацілі акурат у далёкі верхні куток.

Масквічы, якія да гэтага матчу прайгралі ў адзінаццаці гульнях запар, адказалі хутка. На пачатку другой хвіліны за затрымку клошайкі былі выдзелены кандацэ Корса, і Лео Камароў аднавіў раўнавагу на табло. Лічылі 1:1 пратрымаўся амаль да першага перапынку, калі той са-ма Угаруў добра на «пятачку» прычакаў перадачу ад Салаўява і прабы партнёра па зборнай Мезіна.

Другі і трэці перыяд, на жаль, таксама не прынеслі радасці пры-

хільнікам мінскіх «зубраў». Гаспадары проста перабураўлі і перакаталі беларусаў. Адзінай светлай плямай шайбы, як форвард Петр Сікора прыпыніў ход секундамера на табло арэны «Лужнікі» ў Маскве. Атрымаўшы шайкоўны пас ад Дамітрыя Мясхіш, чэшскі «зубр» выкаціўся пад вострым вуглом на варацы гаспадароў і магутным кідокам пацілі акурат у далёкі верхні куток.

Масквічы, якія да гэтага матчу прайгралі ў адзінаццаці гульнях запар, адказалі хутка. На пачатку другой хвіліны за затрымку клошайкі былі выдзелены кандацэ Корса, і Лео Камароў аднавіў раўнавагу на табло. Лічылі 1:1 пратрымаўся амаль да першага перапынку, калі той са-ма Угаруў добра на «пятачку» прычакаў перадачу ад Салаўява і прабы партнёра па зборнай Мезіна.

Другі і трэці перыяд, на жаль, таксама не прынеслі радасці пры-

МАЛАДЫ І П'ЯНЫ...

У Мікашэвічах у сваёй кватэры па вул. Будаўнікоў ад нажавых ран памерла 45-гадовая памочніца выхавальніцы дзіцячага садка.

Пасля выпукі яе забіў сужыцель, маладзейшы за яе на 17 гадоў.

КУПАЎСЯ І...

Каля в. Паўлінава, што ў Баранавіцкім раёне, знаходзіцца санаторый «Чабарок». Вось у басейне гэтага санаторыя ўлітаўся 71-гадовы жыхар Мінска.

Праводзіцца праверка. Сымон СВІТУНОВІЧ.

Бяспека на дарозе

АДРАЗУ ПЯЦЁРА ТРАПІЛІ ПАД КОЛЫ

Нецвярозы кіроўца наехаў на жанчын на прыпынку грамадскага транспарту

Здарэнне адбылося ўвечары ў пятніцу ў Мінску, дзе каля паловы восьмага вечара «п'янае» аўто, якое рухалася па праспекце Незалежнасці з боку вуліцы Каліноўскага ў напрамку МКАД, выехала за межы празвай часткі к'язра на прыпынку. Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзеле агітацыі і прапаганды ДАІ ГУУС Мінгарвыканкама, за рулём «Ровера 416» знаходзіўся 46-гадовы мужчына, у крыві якога было знойдзена 2,60 праміле алкаголю (між іншым, для большасці людзей 4 праміле — смяротная доза). Паводле тлумачэння апошняга, ён толькі раніцай выпіў каньяку, а калі падвечар сеў у аўто, то адчуваў сябе цвярозым. Што датычыцца пацярпелых пешаходаў (усе жанчыны ад 20 да 58 гадоў), то яны атрымалі цялесныя пашкоджанні рознай ступені цяжкасці і былі дастаўлены ў бальніцы. Адна з жанчын пацярпела больш за ўсіх: у яе выяўлены закрыты пералом галюўкі правай вярткай галёначнай косткі. Іншым пашанцавала крыху больш: пасля аказання медыцынскай дапамогі яны адпушчаныя на амбулаторнае лячэнне.

Ігар ГРЫШЫН.

РАКАВЫ 17-ТЫ ДЗЕНЬ МАЛАДОГА ВАДЦІЦЕЛЯ

23 студзеня увечары 19-гадовы жыхар горада Бабруйска на аўтамабілі «Табта» не саступіў дарогу маршрутнаму таксі, якое рухалася па галоўнай дарозе. Пасля сутыкнення маршрутка выехала на сусрэчню палосу руху, дзе ўдарылася ў яе адно маршрутнае таксі. Між тым, «Табта» загарэлася, і пільныя перакінуліся на дзве маршруткі. Аўтамабілі патушылі выратавальнікі МНС. Усе людзі жывыя, але пацярпелі вадзіцель і пасажыр «Табты».

У Магілёўскай ДАІ адзначаюць той факт, што вадзіцель «Табты» атрымаў пасведчанне толькі 6 студзеня гэтага года, за 17 дзён да аварыі і пажару.

Ілона ІВАНОВА.

- Скуль ты родам, сянячка?
- З завоблачнай вёскі, дзе сусор'і люляе старая вярба...
- Ці далёкі твой шлях?
- Не кажы, як далёкі - ён туды, дзе чакае лядоўня-гурба.
- А дзе ж сёстры твае?
- Размяло па сусвеце, разнясло снегамем па белай зямлі...
- Хто ж прытуліць цябе?
- Анікто не прытуціць, толькі памяць вясной прапяюць ручай.

Усё па прагнозе — туманы, Раўчук, што пад негам бяжыць, І толькі славны нечакана, У вольную даль закаханы Да хаты маёй прыляціць.

Як жыць, каб прагноз не заўважыць? Ляцце, не важаць на спакой? Адзін толькі вецер адкажа І ціха да ног маіх ляжа, У стоме ад волі сваёй.

Усё па прагнозе — рантанне, Цямнота, завей мітусня... Насуперак тым прадказанням Я чую, як блізіцца ззянне Вясковага, ішчаснага дня.

КРЭМАШ 287 17 79

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ПРАДАЕЦЦА

- Воз на гумавым ходзе, збруа ў камплекце. Капыльскі р-н. Тэл. 8 029 774 87 49.
- Васымісясячыны бязрогія козачкі. Тэл. 8 029 766 09 85 (МТС).
- Ротарны генератар для мінскага матацыкла. Новы. Тэл.: 8 029 338 92 41, 8 02239 95 128.
- Дом жылы, драўляны, ў Стаўб-цоўскім раёне. Вада, газавая ацяп-ленне, прыродны газ — у доме. Тэл. 8 029 870 07 34 (МТС).
- Куплю. Тэл. 8 029 598 22 64.
- РОЗНАЕ
- Адам кошку ў добрыя рукі. Тэл.: 8 029 708 66 58, 8 01731 54 847.

ЗВЯЗДА КУПОН ДЛЯ БЯСПЛОННАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ

ЗАПОЎНІЦЕ РАЗБОРЛІВА, ВІРАЖЦЕ І ВЫШЛІЦЕ НА АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А. Тэлефон для дзаведак 287 17 79.

АБ'ЯВЯЗКОВЫЯ	звесткі	не	для	друку:	ВАША	ПРОВІЗЬНІЦА,	АДРАС,	ХАТНІ	ТЭЛЕФОН.
Пашпарт,	серыя	№	Выдадзены						
Подпіс				Дата					

Простая мова

Ціхай сапай, як той кот, Надыходзіў Новы год... Сярод прыкмет яго, таго надыходу, былі абвесткі. Прынамсі, аднолькавым (а ўжо кідкім, чырвоным...): «Дзед Мароз і Снягурка! Скоррліз да вас і вашых дзятэй!» нехта абкліў ці не ўсе пад'езды ў нашым мікрараёне, ці не ўсе слупы на прыпынках. І тым не менш, звычайна лаячы вокам тры першыя словы, у чацвёртым я, асабіста, зноў і зноў памылялася, чытала не сюрпрыз, а... стрыптыз.

Можа, таму, што чаго-чаго, а першага (нечаканых падарункаў, здарэнняў) па цяперашнім часе чакаць не даводзіцца?

Каму вайна...

Сталіца. Крама — з прамтаварамі. Народу няма. І раптам, у момант... чарга: дываны і продаж выкінулі. «У адны рукі па два не даваць!» — загудзеў натоўп. Ён жа некаму закрываў сваё ўлюбёнае: «Куды лезеш?» і «Вас тут не стаяла!»

Аказалася — не: у тую крану «канфіскац» завезлі. Гэта значыць (прадавачка патлумачыла), што ў адных (гандляроў-прадпрыемальнікаў) гэтыя дываны забралі (сканфіскавалі), а другім, за паўцаны, прададуць.

Пад святлафорам

...Здалёку ехалі і такі ж прыхлялі: з шумнага сталічнага праспекта засталася звярнуць у двары, а перад гэтым — спыніцца перад святлафорам і прапусціць пешаход — аднаго, жанчыну. Ёй — зялёнае, яна ўжо ступіла на «зебру». Але, убачыўшы машыну, — здала назад.

«Ідзіце!» — узмахам рукі загадвае ёй кіроўца, аднак жанчына «не бачыць»: яна стаіць, як слуп, тула далёка-далёка! І тады (свят-свят-свят) ёй... усё роўна, зялёнае тут святло ці чырвонае.

Ад ліха — ціха...

Лёс звёў, лёс развёў... З Пятроўнай — гадоў дзевяць назад. Тым прыемнай цяпер спаткацца і спытаць: «Ну, як вы?»

«Дзякуй... Добра!», — хваліцца жанчына і адрозу ж дае «расшыф-роўку». Добра, што больш-менш ёй служыць здароўе; добра, што дамоў прыносіць пенсію; добра, што пры хаце ёсць каналачак зямлі, а на падворку, хай сціпная, але ж гаспадарка — сабака, куры, кот;

добра, што прыязджаюць дзеці! А найлепш — што усё добра, здаецца, і ў іх: абедзве дачкі з адукацыяй (гэта я ведала), абедзве працуюць па спецыяльнасцях, абедзве заму-жам (старэйшая, як быццам, была ў разводзе?), абедзве гадуюць дзят-ка. «Так што нам з дзедам грэх жыць скардзіцца!», — завяршае ка-бета, — грэх нечага хацець: усё, дзякуй Богу!»

«...Ну, хоць у некага! — чешуся я. Але ж часу нас яшчэ ёсць, пытанне таксама (пра той развод...), і мы няспешна гамонім далей.

— Прадуў кажаш: з першым сваім старэйшым развясла, — працягвае кабета. — Выйсця не было — рабіць нічога не хацеў, а вось каб піць... На працу недзе ўладкуецца, месяц патрымаюць ды выганць! — новую працу шукае. А яе ж так лёгка знайсці... Восць дачка цяпер-ля-цяпер п'яна п'яна.

Леша, сказала, адной, чым з гэтым жываедам. Хлопчык ад яго застаўся, а зарплата невялікая — жыць, як хочаш! Восць яна пакурылася, як тая вярба ў коле, — ды за другога... Ён са школы за ёю лётаў, заму-жваў. Тады не пайшла, а цяпер... Не, ён не п'яна, нябога зарабляе. Але ж, ведаеш, яно і з любімым мумкам усяляк бывае, а тут неплю-бам... Цяжка. Хлопчык не во шко-лу канчае. На доктара паступаць хацеў, — анімчым ад адрозу: «Бач, паселі на мой карак — усё жыццё будз будз цягнуць?! У аўтаслесары пойдзеш, там грошай больш...». А дактарам жа мала плаціць. Я па сваім ведаю: і меншая мая, і муж-жык яе — медыкі, абое на паўтары стаўкі працуюць... Данучка ёсць. Адна... Такая ўжо разумніца! І на музыку, і на малыване ходзіць... Цудоўнае дзіця — восьм гадоўку. Самы час бы цяпер яшчэ дзіцятка нарадзіць, хлопчыка зяць вельмі хоча, а на што яго гадаваць? Мы ж са старым ужо не памагатыя. То няхай самі які-небудзь круцяцца — можа, другую работу шукаюць ці што? Малодшая...

Яны... І такое ж жыццё — ма-ладое, адзінае. Але праживаюцца зусім не так, як хочацца, а так, як... выпадае.

Два берагі

Пачыналася усё амаль прыстойна: гады ў дзевяць-дзесяць вечара з-за сцяны (зніў, зверху ці збоку — ў шматкватэрным доме гэтага не зразумець) данеслася працяжнае «Ой мороз, мороз...» «По Дону гу-ляеет козак молодой...». Потым над тынам захісталася тонкая рабіна, Алена ўзялася мыць ручнікі, Галя панесла вяду, нехта спусціўся з го-рачкі і «... На том берегу было все в первый раз»...

На гэтым («беразе» і ў чарго-вы...) я з падушкы хадзіла па ха-це — шукала і, на жаль, не знахо-дзіла, ціхага месца, каб, нарэшце, заснуць...

Раніцай прыбегла на прыпынку, здалёк убачыла свой тралейбус, а зблізіў — што кіруе ім жанчына — маім гадоў, маёй камплекцыі, у та-кім жа светлым пінажы...

Вусціцна стала: а раптам і ў яе но-апаўноч быў гэты ж «канцэрт»? Раптам і яна не спала?

Каб зразумелі

Сяброўкі завуць яе Птушкай. Ві-даць, таму, што яна ці не заўсёды ў палёце, ці не заўсёды ў справах і клопатах — пра матулю, дачку, унучку, пра чужых дзятэй з гарад-скога хоспіса, пра амажы і зусім незнаёмымі і толькі потым ужо — пра сябе...

Зрэшты, цяпер гэты клопат пе-рамясціўся: яна шукае работу — новаю, бо «старую»... Пытацца пра яе — значыць сы-паць сова на жывую рану, бо спра-ва сваю гэта жанчына і ведала, як «Ойча наш», і вельмі любіла, мела сілы, жаданне працаваць, але... Але ўстанова (і ці толькі яе?) узяла курс на «амаляжэнне кад-раў», а таму з асобамі, якія дзяся-нылі пеныіага ўзросту, перастала падлівацца кантракты. (І гэта некалі нічога падобнага не было, нікто не глядзеў на гады: працуюць — пра-цуй! Хоць да 80. Калі можаш і хо-чаш... Потым увайш...)

Тым, хто гэта зрабіў, Птушка зычліва спачатку многага. Цяпер — таго ж, што мае сама: каб ім, лічы, без прычыны, не падпісалі кантракт; каб далі, як большасці ў падобных выпадках, 200 долараў пенсіі; каб яны ў горадзе на гэтыя грошы наспрабавалі пражыць і по-тым гэтаксама пашукалі работу. А яшчэ каб ім — з іх вышэйшай аду-

жыццё... адзінае...

кашай, розумам, досведам — не прапанавалі нічога, апроч паса-д прыбіральшчыка ці фасушчыка круп (у найлепшым выпадку за тыя ж 200 долараў).

Напосанаму верыць

— Мама, давай купім... Да падобных просьб-папраба-ванняў Лена прывыкла. Вядома ж — дзіця: у некага нешта згледзіць, недзе нешта пакуе, — адраза ж «хачу»... І «трэба».

Шчасце яшчэ, што на гэты раз не мабільнік, не джынсы-красовкі, не ролікі, а... хоць бы з дзясятак латарэй — каб з гарантыяй — вый-граць...

Сказала, што дакладна ведала: бясплатны сыр — хіба ў пастцы, спадзяваюцца на яго не варта, на пустое, на вецер яны выкінуць гро-шы...

Аднак словы, бачыла, не «пра-цавалі» — адскоквалі ад дзіцяці, як ад сценкі гарах, у вачах пакідаючы крывіду...

Рабіць не было чаго: дастала кашалёк, адлічыла пасьпёную су-му, дала. Але з умовай, што сын і цяпер, і потым будзе весці строгі ўлік — гэта значыць, акурната, у слупок, запісваючы дзве сумы: коль-кі патраціў на білеты і колькі вый-граў...

...Хлопчыку для таго, каб на свае вошы убачыць, што латарэя — не што іншае, як падацкі з лю-дзей, якія ў школе не хадзілі вучыць матэматыку, трыякласніку спатрэ-білася два слупкі —

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

ПАСЛЯ 40 ГАДОЎ СЭКСУ НЕ ІСНУЕ?

Смунюю статыстыку агучылі сацыёлагі: у большасці людзей інтымныя адносіны і сэкс пасля 40-гадовага ўзросту скарачаюцца да мінімуму. Прычыну спецыялісты сільна шукаюць не столькі ў фізіялогіі, колькі ў псіхалогіі.

Брытанскія сацыёлагі апыталі 1752 дарослых жыхароў абодвух палоў. Пытанні тычыліся інтымнага боку жыцця ва ўстойлівых парах — і тых, хто звязаны афіцыйным статусам, і тых, хто аддае перавагу так званаму грамадзянскаму шлюбу. Высветлілася, што ўзровень задавальнасці ад сэксуальнага жыцця рэзка падае, калі чалавек перасякае 40-гадовы рубяж.

У 60 працэнтаў пар ва ўзросце пасля 40 гадоў сэкс адбываецца не часцей аднаго разу на тыдзень і нават разам з прэлюдыяй рэдка доўжыцца больш за 22 хвіліны. Больш за 80 працэнтаў апытаных ужо даўно не займаліся сэксам дзе-небудзь, апроч спалня, хоць сацыёлагі настойліва раяць задзейнічаць розныя месцы, каб пазбегнуць выключна небяспечнай для інтымнага жыцця аднастайнасці. 65 працэнтаў удзельнікаў апытання прызналіся, што калі ў іх спалня гасне святло, то яны амяжваюцца абдымкамі свайго партнёра.

Выклікаюць трывогу такія лічбы: у 35 працэнтаў апытаных сэксуальнае ўзбуджэнне не захоўваецца на працягу ўсяго працоўнага інтымнага блізкасці. Людзям проста не хапае на гэта сілі і энергіі. Шэсць з дзесяці удзельнікаў апытання казалі, што гатовы заснуць адразу ж пасля сэксуальнага кантакту (гэта тычыцца і мужчын, і жанчын), а яшчэ 25 працэнтаў адчуваюць сябе ў такіх момантах цалкам разбітымі.

Хоць да падобных вынікаў прыводзяць самыя розныя прычыны, у тым ліку і фізіялагічныя змяненні ў арганізме, эксперты мяркуюць, што свой уклад уносіць і псіхалогія. У ходзе таго ж апытання высветлілася, што 60 працэнтаў людзей «за сорок» лічаць сябе несексуальнымі. 70 працэнтаў маюць лішнюю вагу, а яшчэ 25 працэнтаў перакананы, што з іх здароўем штосці не ў парадку.

ПАМЯЦЬ ЗАЛЕЖЫЦЬ АД ПАЎНАТЫ СЦЁГНАЎ

Тып жаночай фігуры можа ўплываць на памяць, мяркуюць амерыканскія даследчыкі.

Прынята лічыць, што лішняя вага ў прынцыпе негатыўна ўплывае на работу мозгу жанчын «ва ўзросце», аднак ціпер вучоныя дадаюць, што сітуацыя пагаршаецца, калі вага сканцэнтравана ў асноўным на сцёгнах, паведаміла BBC.

Група даследчыкаў з медыцынскага каледжа Паўночна-заходняга ўніверсітэта ў штаце Ілінойс высветліла: у тэстах на кемліваць дамы з фігурай у форме яблыка дэманстравалі лепшыя вынікі, чым уладальніцы грушападобных формаў. Аднак, папярэджваюць навукоўцы, першым таксама асабліва радавацца не варта: адкладанні тлушчу ў раёне таліі павялічваюць верагоднасць захварэць на рак, дыябет, займаць праблемы з сардэчна-сасудзістай сістэмай.

У спецыялізаваным часопісе Амерыканскага герыятрычнага таварыства навукоўцы пішуць, што падтрыманне здаровай вагі важна як для цела, так і для мозгу.

Некаторыя праблемы са здароўем, звязаныя з атлусценнем, — такія як захворванне са судоў ці запаленні — дазваляюць зразумець, чаму людзі з лішняй вагою ў большай ступені падвержаны ўзроставаму зніжэнню інтэлекту,

чым іх худыя аднагодкі. Але і тут не ўсё адназначна, дадаюць эксперты: эксперыменты гавораць пра тое, што найбольш колькасць тлушчавых адкладаў вакол таліі не толькі не аслабляе мозг, але наадварот, абараняе яго.

Даследчыкі мяркуюць, што тлушч у раёне жывата актыўнае жаночы гармон эстраген, колькасць якога ў арганізме пасля менапаўзы натуральным чынам скарачаецца. А менапаўза эстраген, як лічыцца, абараняе мозг ад заўчаснага старэння. У даследаванні ўзяло ўдзел 8745 жанчын ад 67 да 79 гадоў. Ім прапанавалі тэсты на запамінанне, якія звычайна выкарыстоўваюць пры ацэнцы ступені актыўнасці мозгу пацыента. Акрамя таго, жанчын змерылі, узважылі і вылічылі індэкс масы цела. У выніку высветлілася, што больш за дзве трэці удзельніц эксперыменту пактавалі на лішнюю вагу ці атлусценне. Апроч таго, аказалася, што на кожны «лішні» пункт індэкса масы цела канкрэтнай удзельніцы колькасць балаў, якія яна набрала ў тэстах на памяць, скарачалася таксама на адзінку. Горш за іншыя справы ішлі ў жанчын, чые фігуры нагадваюць грушу (з тонкай таліяй і аб'ёмнымі сцёгнамі). Вучоныя мяркуюць, што гэта можа быць звязана з тым, што на сцёгнах і на таліі адкладаецца тлушч рознага тыпу.

ЕЎРАПЕЙЦЫ ЛЕПШ АДЧУВАЮЦЬ САЛОДКІ СМАК

На адчувальнасць да салодкага смаку ўплывае дыета, гармоны, некаторыя іншыя фактары, але не апошняю ролю, як высветлілася, іграе і паходжанне чалавека.

Даследчыкі з Нацыянальнага інстытута глухаты і іншых камунікатыўных растройстваў (NICDD) папрасілі 144 чалавек паспытаць 9 раствораў, кожны з якіх меў пэўную канцэнтрацыю цукру. Потым добраахвотнікі павіны былі размясціць іх на павелічэнні салодкасці. Такім чынам вучоныя змаглі вызначыць для кожнага чалавека не толькі нізкую мяжу адчувальнасці да салодкага, але і здольнасць адчуваць розніцу паміж асобнымі раствораў.

Са 144 удзельнікаў 92 былі еўрапейцамі, 37 азіятамі і 15 афрыканцамі. Высветлілася, што найбольш адчувальнасцю да салодкага валодаюць еўрапейцы (максімальная розніца складае каля 16 працэнтаў).

Даследчыкі звернуліся з базай звестак і вызначылі, што ў еўрапейцаў часцей прысутнічалі абедзве варыяцыі гена, адказнага за адчуванне салодкага. У людзей з Азіі і Бліжняга Усходу яны сустракаліся радзей, а найменш варыяцыі сустракаліся ў тых, чые продкі пражывалі ў Афрыцы. «Людзі, якія вывучаюць рацыён харчавання і эвалюцыю, мяркуюць, што ўся справа ў паходжанні. Большасць самых салодкіх раслін знаходзіцца ў трапічных рэгіёнах. Паўночныя шыроты бедныя на іх, таму нашым продкам неабходна было як след пастарацца, каб знайсці крыніцу калорый. Як вынік — у жыхароў Еўропы ў ходзе эвалюцыі выпрацавалася і замацавалася большшая адчувальнасць да салодкага», — сцвярджае адзін з аўтараў работы Дэніс Драйна.

Падрыхтавала Іна АРЭХАВА.

ПЕЧ: ВЫСКАЧЫЎ ВУГОЛЬЧЫК — ЧАКАЙ ЗЛОСНАГА ГОСЦЯ

Печ заўсёды імкнуліся трымаць зачыненай. Лічылася, калі яе не зачыніць падчас адпраўлення кагосьці ў дарогу, таму чалавеку не пашанцуе.

● Печ зачынялі, калі жанчыны садзіліся ткаць, каб праца ішла спарней.

● Вынішчы хлеб ці іншую ежу з печы, яе абавязкова зачынялі, папярэдня паклашчы туды некалькі пален, каб дабрабыт у хаце «не пераводзіўся».

● Сярод беларусаў існавала строгая забарона: пакыць у печы выпякаецца хлеб, на яе нельга садзіцца.

● Адмыслова ўвага надавалася пачной трубе — коміну. Спецыфічны «выхад» з хаты стаў своеасаблівым каналам паміж «гэтым» і «тым» светам: з коміна вылітаюць і праз яго прылятаюць нячыстая сіла, душы памерлых, хваробы, доля-нядоля і г. д.

● Падчас памінальных дзён, якія ладзілі на працягу года, коміны адкрывалі, каб душы памерлых маглі прыляцець у хату і «пачаставацца» тымі стравамі, якія гаспадары знарок пакідалі на сталае на ноч.

● Калі ў хаце паміраў чалавек, коміны зачынялі, а дзверы адчынялі, каб душа «не выліццала» ў трубу і не дасталася д'яблу. А калі паміраў вядзьмак, усё рабілі наадварот.

● Пры набліжэнні наваліцы трэба было абавязкова зачыніць трубу, каб

нячыстая сіла не ўляццала ў хату і Ілья-грамабой не стукнуў агністай стралою (маланкай).

● Імкнуліся трымаць трубу зачыненай, калі ў хаце была цяжарная жанчына. Баіліся, што нячыстая сіла выкрасе душу яшчэ не народнаму караю дзіцяці.

● На беларускім Палессі ў дзень вясенскага раўнадзенства выконваўся абрад «Жанічбы коміна». З гэтага дня агонь уносілі ў хату, з дапамогай адмысловага рытуалу яго «прыручалі» да хаты, злучаючы «шлюбны сувязь» з печу.

● Калі гублялася скаціна, гаспадыня лікала кароўку менавіта праз коміны.

● Не кожны пачынік можа склаціць добрую печ, а толькі той, хто валодаў пэўнай інфармацыяй і прафесійнымі навыкамі, якія перадаваліся з пакалення ў пакаленні і захоўваліся як тайна.

● Акрамя гэтага, печ служыла інфарма-тарам для людзей:

- з печкі выскачыў вугольчык — чакай злоснага гасця;
- у печы штосці вухкае — штосці сыдзе з хаты;
- цогла выпала — у сям'і штосці з жанчын памрэ.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Уважнемся

Адновака малпа больш не дражніць вартуніка заапарка.

Сакратарка скардзіцца сяброўцы на начальніка.

— Уяўляеш, нядаўна падарыў прыгожае калё з рубінамі, учора футра норкавае купі, а сёння замуж паклікаў.

— Вось гад, эканоміць пачаў...

На слізкім ганку колькасць культурных людзей рэзка скарачаецца.

У гардеробе тэатра.

- Павесяць, калі ласка, куртку.
- Не павешу: у вас няма пяцелькі.
- Ну, хоць бы за кашую!
- Не павешу: у вас няма пяцелькі!
- Ну, зараз жа спектакль пачнецца.
- Не пачнецца: вунь сядзяць акцёры і ўсе прышываюць пяцелькі!

Кіроўца «БелАЗа» глядзіць на дарожныя знакі чыста з цікаўнасці.

НАД ЗЯМЛЁЙ УСПЫХНЕ «ДРУГОЕ СОНЦА»?

Жыхары Зямлі да канца гэтага года могуць стаць сведкамі самага маштабнага касмічнага відэахвіста за ўвесь час існавання нашай планеты. Па прагнозах навукоўцаў, адна з блізкіх да Зямлі зорак у лобны момант можа выбухнуць, ператварыўшыся ў звышнову.

Гаворка ідзе пра Бетэльгейзе — зорку з сузор'я Арыёна, якая знаходзіцца ад Сонечнай сістэмы на 640 светлавых гадоў. Паводле звестак астраномаў, жыццёвы цыкл гэтай зоркі закінваецца, і яна ўжо знаходзіцца на стадыі чырвонага звышгіганта. А гэта азначае, што толькі адзін крок аддзяляе Бетэльгейзе ад выбуху і ператварэння ў звышнову зорку. На думку Брэда Картара, дацэнта фізікі Універсітэта Паўднёвага Квінсленда ў Аўстраліі, выбух звышгіганта можа адбыцца ўжо да канца года. Або ў лобны момант на працягу бліжэйшага мільёна гадоў, робіць адступленне навуковец. Калі прагноз Картара накіравана спраўдзіцца, то выбух звышновай забяспечыць жыхарам Зямлі найбуйнейшае светлавое шоу ў гісторыі. Яно будзе такім яркім, што на працягу прыкладна двух тыдняў ноч будзе такой жа светлай, як дзень, а ўдзень у небе будзе зьявіцца два сонцы адначасова. На думку прыхільнікаў наступлення канца свету ў 2012 годзе, патэнцыйны выбух Бетэльгейзе выдатна ўплывае на іх асцяроў, паколькі адзін з акультых ведаў звязвае гэтую зорку з д'яблам. Але навукоўцы паспяхліся іх суакоіць. «Выбух звышновай адбудзецца заанадта далёка, каб прычыніць Зямлі якія-небудзь непрыемнасці», — прыводзіць Daily Mail словы аўстралійскага фізіка.

ПАЕХАЎ, ЗВАЛІЎСЯ... АЛЕ, ПЕРАМОГ!

У Нью-Ёрку адбылася цырымонія ўручэння прэміі самому няўдачліваму вандрункі ў свеце (World's Unluckiest Traveler). Пераможцам стаў жыхар горада Вентура, штат Каліфорнія, генетык Гэры Фельдман.

Фельдмана ўзнагародзілі за яго гісторыю пра наведванне В'етнама з медыка-санітарнай місіяй у кастрычніку 2009 года. Паводле слоў каліфарнійца, у самым пачатку гэтай вандруўкі ён адправіўся на агляд мясцовых выбітнасцяў, у тым ліку

ПЕРШЫ ПМНІК ПАЎЛЮ

Помнік васьміногу-вешчуну Паўлю паказалі публіцы ў акіянарыуме Sea Life ў Аберхаўзе, на афіцыйнай старонцы ў Facebook супрацоўнікі акіянарыума ўжо размясцілі фотаздымкі манумента.

Вышыня статуі — каля двух метраў. На велічыню рознакаляровым футбольным мячам сядзіць васьміног, у сярэдзіне мяча — камера, дзе ўсталявана залатая ўрна ручной працы з прахам васьмінога. На мячы намалеваныя сцягі краін — удзельніц чэмпіянату, сам помнік усталяваны на квадратнай падстацы. «Пасля смерці Паўля прыхільнікі ва ўсім свеце захацелі паставіць помнік. Мы вырашылі выканаць гэта жаданне і прысвечаем яму «куток Паўля». Гэтым помнікам мы хочам нагадаць пра Паўля і фантастычны чэмпіянат свету па футболе-2010», — цытуюць інфармагенцтвы кіраўніка акіянарыума Штэфана Парволя. «Куток Паўля» ўключае таксама падарункі васьміногу, газетныя выразкі, акрылявыя скрынкі, з дапамогай якіх аракул рабіў свае прадказанні. Паспех галаваногога быў такі каласальны, што іспанскі горад Карбаліно абвясціў яго сваім ганаровым грамадзянінам. Зараз кожны ахвотнік можа

здзейсніць паломніцтва ў мястэчка Аберхаўзен у федэральнай зямлі Паўночны Райн-Вестфалія і ўшанаваць памяць знакамітага. Паўл праславіўся пасля таго, як падчас леташняга чэмпіянату свету па футболе прадказаў выхад усіх матчаў з удзелам зборнай Германіі і напруччым чэмпіёнскі тытул камандзе Іспаніі.

ЗАМОР'Е ПАРЫЖАЎ І НАКІРАВАЎ

Зубны пратэз прададзены на аукцыёне Bonhams у Лондане за 19,2 тысячы фунтаў стэрлінгаў.

Пра тое, хто стаў уладальнікам гэтага арыгінальнага лота, часткова з'явілася ў інтэрв'ю з Чэрчыля ў 1945 годзе. У Чэрчыля з ранняга дзяцінства былі праблемы з зубамі, і звязаныя з гэтым нека-

торыя дэфекты дыкцыі. Выстаўлены на продаж зубны пратэз, часткова зроблены з золата, быў распрацаваны стоматалагамі Чэрчыля такім чынам, каб часткова кампенсаваць уласцівае знакамітаму палітыку ша-пяляніне. Па словах экспертаў

СЕННЯ

Месяц
Апошняя квадра 26 студзеня.
Месяц у сузор'і Шалюў.

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	8.08	16.36	8.28
Віцебск	8.03	16.20	8.17
Магілёў	7.58	16.26	8.28
Гомель	7.49	16.29	8.40
Гродна	8.22	16.52	8.30
Брэст	8.16	16.59	8.43

НАДВОР'Е на заўтра

Геамагнітны ўзрушэнні

Горад	Тэмпература
Віцебск	-9...-7°C
Мінск	-8...-6°C
Магілёў	-9...-7°C
Гродна	-4...-2°C
Брэст	-1...+1°C
Гомель	-10...-8°C

Абзначэнні:

- няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
- невялікія геамагнітныя узрушэнні
- слабавыя геамагнітныя буря

...у суседзідзі

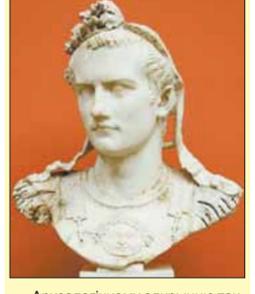
Горад	Тэмпература
Варшава	-1...+1°C
Вільнюс	0...+2°C
Кіев	-5...-3°C
Масква	-10...-8°C
Рыга	-2...0°C
С-Пецярбург	-12...-10°C

Дар. Янка, Марія, Ямс, Ротмістр, Раб, Токар, Зор, Жыя, Амілет, Рэво, Саванат, Каванат, Аліва, Ліва, Астена, Ражок, Муран, Гага, Алтас, Па вертыкалі: Бранер, Кіміук, Трпа, Брост, Мурат, Гага, Алтас, Сманат, Кус, Сера, Тот, Лата, Мазав, Вино, Авар, Рута, Дэфіцят, Ганарат, Сетар, Ямс, Карпа, Мара, Давяк, Зму, Па гарызонталі: Каракур, Бежэ, Юта, Цана, Схіл, Твар, Нета, Гора, ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

ЗНОЙДЗЕНА МАГІЛЬНЯ ЦЭЗАРА КАЛІГУЛЫ

Раскрыццямі магільняў дапамог навукоўцам знайсці месца пахавання рымскага імператара Гая Юлія Цэзара Аўгуста Германіка, больш вядомага па мянушцы Калігула.

Археалагічнаму адкрыццю таксама спрыялі супрацоўнікі фінансавай гвардыі Італіі. Менавіта яны знайшлі фрагменты статуі памерлага манарха ў гуразіку зямлішчыка і пераканалі таго супрацоўніка са следствам. Навукоўцы адзначылі, што гэта незвычайная статуя імператара, зробленая з рэдкага грэцкага мармуру, напэўна, знаходзілася ў магільні імператара, якую дагэтуль не маглі знайсці. Затрыманні раскрывалі пачаўшы археолагам. Ён адвёў іх да вулканічнага возера Немі, размешчанага ў 30 кіламетрах ад Рыма. У гэтым раёне раней была адна з рэзідэнцый уладара рымскай дзяржавы, архітэктурны комплекс якой складаўся не толькі з вільі, але і пльывучага храма. Навукоўцы ўжо абвясцілі, што гатовыя прыступіць да раскопак на месцы пахавання імператара. Калігула жыў каля дзвюх тысяч гадоў таму. Ён кіраваў краінай усяго чатыры гады, аднак за гэты перыяд паспеў набыць сярод сучаснікаў славу вар'ята. Асабліва запомніўся выпадкам, калі імператар прызначыў на высокую пасаду свайго кіяна. Кіраванне Калігулы было спынена ў выніку змовы — імператара забілі ўласныя ахоўнікі, пасля чаго яго цела спалілі, а інфармацыя пра магільню схавалі.

УСТАЎНАЯ СКІВІЦА ЧЭРЧЫЛЯ ПРАДАДЗЕНА ЗА 23 ТЫСЯЧЫ ЕЎРА

Вопhams, «самыя знакамітыя прамовы Чэрчыля былі вымаўленыя з гэтым пратэзам». Іншыя зубны пратэзы Чэрчыля былі прададзены ў горадзе Эйлсхам у краіне Норфалк на ўсходзе Англіі летас у ліпеня за 15,2 тыс. фунтаў стэрлінгаў. Тады ўладальнікам «знакамітых» зубоў стаў калекцыянер з графства Глостаршыр. Чэрчыль вельмі высока цаніў стоматалагаў, якія працавалі з ім, і нават дамогся ўзвядзення аднаго з іх — Уілфрэда Фіша — у рыцарскае званне. Менавіта ён распрацаваў пратэз, прададзены на аукцыёне Вопhams.

КОТ ПРАЙШОЎ 447 КІЛАМЕТРАЎ

Вандруўніка Стара шукалі цэлы год.

У Вялікабрытаніі гаспадыні вярнулі ката, які знік яшчэ год таму, у кастрычніку 2009 года. «Стар» з'явіўся ў нас у сям'і яшчэ кацянем.

Калі яму было 9 месяцаў, ён знік. Дзеці моцна сумавалі, я давала аб'явы, расклеівала лісткі, шукала яго па наваколлі — нішто не дапамагло, — успамінае 31-гадовая Гарыет Паркінсан. Яна нават была ў прытулку для катой горада Ерк, адкуль у свой час узяла свайго ўлюбёнца. Але ніводны з тамтэйшых гадаванцаў не скажа на яго гэтак жа захоплены, як гэта рабіў Стар. І вось нядаўна ён патэлефанавалі з прытулку і паведамілі, што Стар у іх. У тым, што гэта менавіта знікны кат, не было сумневаў — гэта пацвердзіў жыўлены яму мікрочып. Як кот умудрыўся апынуцца ў Ерку, за 447 кіламетраў ад свайго хаты, незразумела. Сям'я Паркінсанай жыве на востраве, так што ён падарожнічаў не толькі па сушы, але і па вадзе (хутчэй за ўсё, на пароме).

